

Către: Dna Veronica SIREȚEANU
Ministra Finanțelor

Dna Rozalina ALBU,
Directoare a Serviciului Fiscal de Stat

Nr.16/23-SD din 21 martie 2023

Ref.: Propunerile prioritare privind politica fiscală și vamală 2024

Stimată dna Veronica Sirețeanu,
Stimată dna Rozalina Albu,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Ministerului Finanțelor pentru un dialog constructiv și continuu, care oferă posibilitate de a exprima și participa în procesul decizional.

În lumina inițierii procesului de colectare a propunerilor mediului de afaceri referitoare la politica fiscală și vamală pentru anul 2024, reiterăm câteva **linii directorii** care impactează negativ la moment dezvoltarea business-ului, precum și dezvoltarea economică sustenabilă în Republica Moldova în context de criză:

- Business-ul pledează pentru **elaborarea măsurilor de politica fiscală**, care să susțină o paradigmă economică bazată pe valoare adăugată (stimularea industriilor procesatoare și de producere), astfel încât bugetul Republicii Moldova să nu depindă de taxe vamale în valoare de până la 70% în formarea acestuia,
- Agreăm politicile statului implementate în vederea susținerii businessului, însă acestea fiind insuficiente la etapa actuală, și respectiv în soluționarea acestora propunem să fie modificată **limita maximă permisă spre deducere a cheltuielilor pentru transportul organizat al angajaților/zilierilor** de la 65 de lei (fără TVA) la 100 lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată (minim 100 lei).

Necesitatea vine ca urmare a majorării prețurilor la carburanți, cât și a creșterii inflației, și ca rezultat, prestatorii de servicii de transport au majorat costul serviciilor cu aproximativ 35%, iar aceasta depășește foarte mult plafonul actual permis.

Dată fiind situația demografică în descreștere, migrația mare a forței de muncă, companiile sunt nevoite să recruteze de la distanțe tot mai mari, iar însăși numărul de angajați din fiecare localitate este în diminuare. De menționat, că, în lipsa transportului organizat de companie, o bună parte din angajați nu ar avea, efectiv, posibilitatea de a se deplasa la serviciu, respectiv, să revină acasă – fapt ce se datorează lipsei transportului public sau funcționării acestuia cu orar limitat (doar pe parcursul unei părți a zilei).

Ținem, să menționăm că, în prezent, cheltuielile de transport organizat ai angajaților, suportate de întreprinderea noastră, depășesc cu mult plafonul stabilit de Guvern, fapt ce se datorează atât

necesității de a organiza transport pentru forța de muncă din mai multe raioane din țară, cât și prețurilor la combustibil pe piața Republicii Moldova – care au fost și sunt în creștere continuă.

În aceste condiții, plafonul deductibil stabilit de Guvern în cuantum de 65 de lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată, este mult prea insuficient pentru a acoperi cheltuielile ordinare și necesare întreprinderii noastre. Ca urmare, se înregistrează o depășire constantă a acestui plafon, respectiv, calculând suplimentar sume considerabile ale impozitelor aferente acestor depășiri.

În acest context, este absolut imperios necesitatea revizuirii și ajustării cadrului normativ aplicabil – fie prin stabilirea deductibilității în cuantum deplin a cheltuielilor de transport a angajatorului per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată, fie prin majorarea plafonului deductibilității de la 65 lei la cel puțin 100 lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată.

- Asemeni ridicării prețurilor la carburanți suntem îngrijorați și de impactul majorării prețurilor la produsele alimentare, și impactul acestora la reflectarea prețurilor la produsele finale a companiilor procesatoare. Astfel, se necesită intervenirea la **modificarea limitei maxime permise spre deducere a cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor** de la 45 de lei (fără TVA) la 70 lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată (similar valorii tichetelor de masă).

Ca și în cazul tichetelor de masă, considerăm necesară majorarea plafonului pentru hrana organizată a angajaților până la cel puțin 70 lei (fără TVA), din următoarele motive:

- Hrana organizată a angajaților nu este un beneficiu ci o necesitate care rezultă din specificul activității, programul de lucru, asigurarea unui proces neîntrerupt de producere/livrare și amplasare teritorială.

- În condițiile actuale pe piață nu sunt furnizori dispuși să ofere un prânz complet la preț ce nu ar depăși plafonul curent de 45 lei (fără TVA). Atenționăm că plafonul nu a fost modificat din 2018, iar creșterea cumulativă a indicelui prețului de consum în această perioadă depășește 50%.

- Povara fiscală suplimentară pentru angajator generată de necesitatea impozitării costurilor de hrană organizată ce depășesc limita stabilită de legislație, ar putea duce la faptul că acesta să renunțe la oferirea acestuia. Asta va reduce încasările din TVA, impozit pe venit din aceste tranzacții.

- Lipsa de echitate între angajații care beneficiază de hrana organizată și cei care primesc de tichete de masă.

- Exprimăm îngrijorarea privind implementarea **mecanismului prețurilor de transfer**, cât și a **dreptului Serviciului Fiscal de Stat de recalificare de tranzacții**, salutăm crearea grupului de lucru de către Ministerul Finanțelor pe aspectul dat, însă ținând cont de complexitatea procedurilor respective avem îngrijorarea că atât business-ul, cât și autoritățile publice nu vor face fața acestor proceduri noi.

- Propunerea legislativă de a atribui SFS un nou mandat privind posibilitatea recalificării tranzacțiilor este una care va crea impedimente majore pentru întreaga comunitate de afaceri. În particular, noile prevederi nu sunt însoțite de o fundamentare/argumentare rezonabilă privind necesitatea introducerii acestora, dar și a impactului noilor modificări asupra comunității de afaceri. Mai mult decât atât, modificările legislative propuse au un caracter foarte general, nefiind reglementate criteriile concrete și o metodologie clară privind modul aplicării acestora în cadrul controalelor fiscale. De

asemenea, implementarea unor astfel de pârghii administrative, cu un impact major asupra întregii comunități de business, ar trebui să țină cont și de analiza practicii internaționale, în special a celei din Uniunea Europeană (UE) care oferă lecții importante privind necesitatea unei abordări chibzuite și graduale privind introducerea acestor tipuri de prevederi.

Înțelegem că obiectivul principal de elaborare a Politicii fiscale și vamale 2024 este de a oferi o legislație fiscală și vamală favorabilă dezvoltării economice, precum și susținerea mediului de afaceri. În acest sens, solicităm respectuos examinarea **propunerilor** prezentate de către mediul de afaceri la Politica fiscală și vamală pentru anul 2024 (conform anexei), printre care următoarele considerăm **fiind de prioritate** și care **nu au fost incluse în proiectul politicii fiscale pentru anul 2023:**

1. Implementarea mecanismul economic de scutire aferent Răspunderii Extinse a Producătorilor (REP) și amendarea Legii 1540/1998 privind plata pentru poluare mediului. Astfel, companiile care implementează cerințele REP vor fi scutite de plata pentru poluarea mediului și vor fi pasibili de plata unor contribuții de mediu doar în eventualitatea în care nu ating țintele de valorificare prevăzute de legislația aferentă. În același timp, pentru a acorda timp suficient implementării cerințelor REP, în prima etapă companiile care nu implementează cerințele REP vor putea să continue activitatea de afaceri și să fie pasibili de plata de mediu conform prevederilor generale ale Legii 1540/1998. Pledăm pentru **dezvoltarea sistemelor de depozit ce ține de ambalajul returnabil în contextul introducerii principiului de REP.**

2. **Scutirea/amânarea de TVA pentru panouri fotovoltaice și invertoare cu eliminarea taxei vamale pentru invertoare achitate la import.** Această măsură va accelera dezvoltarea sectorului energetic, și anume industria de regenerabile.

3. Modificarea art. 95 alin. (2) lit. c) în vederea **excluderii limitei de 0,5% din venitul din vânzări** obținut pe parcursul anului precedent anului, în vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată **cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor**. Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate;

Conform prevederilor legislației UE (Directiva TVA 2006/112/CE), operațiunile întreprinse de entitate care presupun oferirea gratuită de materiale publicitare către clienți potențiali clienți, pot fi considerate ca fiind efectuate în scop de publicitate sau de promovare a vânzărilor și, prin urmare, nu ar trebui să fie considerate livrări de bunuri. Eliberarea gratuită a bunurilor este reglementată de art. 16 din Directiva TVA, care face o distincție între tratamentul TVA aplicabil bunurilor cedate cu titlu gratuit de subiectul impozabil în scop comercial și tratamentul aplicabil în cazul bunurilor cedate de subiectul impozabil în scopuri care nu au legătura cu activitatea sa de afaceri.

Astfel, în cazul livrărilor cu titlu gratuit care nu au legătura cu activitatea de afaceri a persoanei impozabile, operațiunile vor fi considerate a fi o livrare de bunuri impozabilă, iar, în acest caz, persoana impozabilă va fi obligată să colecteze TVA aferent acestei operațiuni. Pe de altă parte, livrările gratuite efectuate de o persoană impozabilă în interes comercial (inclusiv publicitate) nu vor fi considerate livrări de bunuri cu titlu gratuit și, prin urmare, persoana impozabilă nu va fi obligată să colecteze TVA. Astfel, accentul se pune pe obiectivul persoanei impozabile în efectuarea unei anumite operațiuni.

Scopul materialelor publicitare imprimate este să informeze consumatorii despre promoțiile curente. Distribuirea acestor materiale (flyere, pliante) este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic

Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate ce includ imprimarea și distribuirea materialelor publicitare, nu cade sub incidența art. 95 alin. (2) lit. c). În acest caz natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și flyere, însă tratamentul fiscal este diferit în dependența de cum este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției.

Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinația să fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare și creșterea vânzărilor.

4. Introducerea dreptului de scutire de TVA cu drept de deducere pentru energia electrică de echilibrare pentru participanții la piața energiei electrice - dat fiind faptul că, prevederile actuale ale Codului Fiscal nu acoperă întregul spectru de relații între toți participanții pieței, iar determinarea originii energiei electrice de echilibrare este anevoioasă datorită multitudinii de variabile, care afectează procesul, și, pentru stabilirea echității fiscale între participanții la piața de echilibrare, se propune stabilirea cotei scutit de T.V.A. cu drept de deducere. Aplicarea pentru energia electrică de echilibrare a cotei scutit de T.V.A. cu drept de deducere elimină lacunele și aduce în concordanță legislația fiscală cu modificările Regulilor pieței energiei electrice.

5. Introducerea impozitării cu TVA la importul de autoturisme cu eliminarea accizelor care sunt aplicate la momentul actual,

6. Elaborarea cadrului legislativ necesar pentru asigurarea circulației libere a alcoolului denaturat fără plata accizelor,

7. Dezvoltarea sectorului de servicii telecom prin revizuirea altor taxe specifice telecom, cum ar fi:

- taxa de asignare a frecvențelor sau așa numita taxa de licență, achitată la buget în momentul achiziționării frecvențelor/licenței,
- taxa/plata pentru utilizarea frecvențelor, achitată de furnizori către SNMFR conform condițiilor de licență pentru asigurarea compatibilității electromagnetice (în jur de 1 milion de euro achitat de fiecare furnizor anual, în dependență de cantitatea spectrului deținut).

Astfel, solicităm Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale să revizuiască metodologia de calcul a acestor taxe pentru alocarea frecvențelor radio cu reducerea lor cu 50%, totodată cu excluderea dublei impuneri de două autorități separate (SNMFR și ANRCETI), întrucât acest fapt împovărează exagerat și nejustificat operatorul telecom în procesul său de dezvoltare și investiție în rețelele sale. Totodată, atragem atenția Ministerului la posibilitatea de aplicare a prevederilor art. 16 al Codului European al Comunicațiilor Electronice, aprobat prin Directiva Europeană 2018/1972. Suplimentar la cele expuse supra, considerăm că este important de menționat și despre obligația furnizorilor să utilizeze, la

instalarea rețelelor [800/900/1800 MHz], echipamente de cea mai actuală generație (nu se admite instalarea echipamentului de mână a doua), prevăzută de cap. V, punctul 19 alin. (1) din Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din benzile de frecvențe 791-821/832-862 MHz, 890-915/935-960 MHz și 1710 - 1785/1805 - 1880 MHz în scopul furnizării rețelelor serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre aprobate de CA ANRCETI la data de 14.07.2014. Considerăm că, această prevedere urmează a fi modificată și racordată la reglementările UE referitoare la economia circulară, luând în considerare principiile economiei verzi. Astfel, în situația în care cadrul legal le va permite furnizorilor să reutilizeze și să achiziționeze echipamente de mână a doua, aceasta va contribui la diminuarea deșeurilor electronice și ar reduce impactul asupra mediului.

8. Revizuirea modului de impozitare a activității de colectare a deșeurilor de metale feroase și neferoase prin următoarele modificări:

- Se propune completarea art. 20 lit. y) din Codul fiscal - “veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), metale feroase și neferoase, precum și a acumulatorilor electrice uzate.
- Se propune revenirea la redacția anterioară a art. 103 alin. (9⁴) din Codul fiscal, cu aplicarea scutirii de TVA pentru toate tipurile de deșeurile, inclusiv pentru deșeurile și reziduurile de metale feroase și neferoase, reziduurile industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora importate și/sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către subiecții impozabili licențiați și utilizate nemijlocit în activitatea lor de întreprinzător în Republica Moldova.

9. Propunem uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplică cota redusă de TVA 8%. De exemplu, sa fie aplicată cota redusă pentru produse lactate, de panificație, fructe și legume. La moment se aplica 8% la anumite coduri de încadrare tarifară și este dificilă din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifare. În practica altor țări, există multe exemple în care se aplica TVA la categorii mari de produse alimentare.

10. Solicităm revizuirea limitelor de deducere a cheltuielilor, precum și a scutirilor personale în linie cu inflația prognozată.

11. Propunem completarea art. 344 Cod Vamal cu următoarea prevedere: “*La solicitarea agentului economic, vămuirea poate fi efectuată la alte posturi vamale interne sau de frontiera decât locul de înregistrare a sediului juridic al agentului economic, cu acordul organului vamal*”. Noul Cod Vamal prevede doar posibilitatea declarării bunurilor la posturile vamale din raza de activitate a adresei juridice a agentului economic și nu permite detașarea la alte posturi. Argumentele pentru această modificare sunt următoarele:

- Reducerea timpului și costurilor de transport pentru agenții economici care au mai multe puncte de lucru/de descărcare pe teritoriul țării
- Modificarea este necesară pentru reducerea timpului de livrare a mărfurilor perisabile, în cazul vămuirii la frontieră
- Posibilitatea dată poate fi acordată ca un avantaj pentru agenții economici AEO

12. Eliminarea limitei de 5 ani pentru raportarea pierderilor fiscale înregistrate:

- măsura va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau intrate pe piața din RM în perioada pandemiei, crizei provocate de războiul din Ucraina, care au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM,
- în practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de raportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. În România eşalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani,
- adițional va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și atragerea investițiilor străine.

13. În contextul politicii existente și a planului de acțiuni „Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar.

Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de ”Campanie promoțională” prevăzută de art. 5 din Codul fiscal **nu mai satisface** acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor.

În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.

A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11022020.htm.

De asemenea, reiterăm **necesitatea de conformare cu normele stabilite pentru intrare în vigoare a modificărilor care vizează politica fiscală**. În acest sens, solicităm revizuirea prevederilor ce țin de intrare în vigoare a modificărilor propuse în proiectul de lege în linie cu prevederile art. 56 alin. (2) din Legea 100/2017, și anume - **nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective**.

Reieșind din cele menționate, solicităm respectuos examinarea propunerilor EBA Moldova și comunicăm despre deschiderea în organizarea unei ședințe tehnice pentru discutarea mai detaliată a propunerilor prezentate.

Anexa: 63 file;

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Ex.: Sandra Dolghii
Tel.022 907025

SINTEZA
propunerilor cu privire la modificarea si completarea Politicii
fiscale si altor acte legislative si normative pentru anul 2024

Cadrul legal actual	Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Codul fiscal nr.1163/1997				
Articolul 5. Noțiuni generale 29) <i>Subdiviziune</i> – unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia.	Propunem completarea pct. 29) din art. 5 la sfârșit cu următoarea sintagma: „cu excepția dispozitivelor electronice (de tip terminal de plată în numerar, terminal cash-in, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil).”	EBA	La moment există multe dispozitive electronice instalate în afara subdiviziunilor entității, care sunt mobile și nu prezintă un obiect imobil și în care nu se exercită atribuțiile entității.	
Articolul 5. Noțiuni generale	Includere unui alineat nou cu următorul conținut: “47) Stock option (incentive) plan” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice prin care se acordă angajaților, administratorilor și/sau directorilor acesteia sau ai persoanelor juridice interdependente, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, definite potrivit pct. X, emise de entitatea respectivă. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de un an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării titlurilor de participare)” [x]) “titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o societate în	EBA	Propunem introducerea noțiunii “stock option (incentive) plan” utilizat pe larg la nivel internațional, fiind păstrată esența și să nu distorsioneze înțelegerea mai ales pentru fondatorii străini. Motivarea personalului companiilor prin unele astfel de programe capătă mai mare popularitate, ori în lipsa noțiunilor și regulilor specifice în legislația fiscală, apar neclarități privind modul și momentul impozitării acestor programe. Prin urmare, considerăm importantă completarea Codului Fiscal cu normele specifice aplicabile acestui instrument. <u>Necesitatea de a alinia prevederile fiscale actuale în cadrul aplicării</u>	

	nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau într-o altă persoană juridică ori deținerile la un fond de investiții;”		IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", la realitatea economică actuală precum și practica internațională existentă, motivează de a Companiile multinaționale cu sediul în Republica Moldova evită de a implementa programe de fidelizare a angajaților de tip SOP din motivul lipsei unui cadrul legal care să reglementeze regimul fiscal a acestui tip de fidelizare. În forma actuală a legislației fiscale, în Republica Moldova, entitățile pledează ca angajații să participe la programe de fidelizare inițiate de societate-mamă nerezidentă decât să fie inițiate de către întreprinderile rezidente. Motivul fiind: incertitudinea aplicării mecanismului de impozitare din partea Autorităților fiscale locale în cadrul unui eventual control fapt ce generează riscuri fiscale majore (exemplu confirmat în practica fiscală a României până la implementarea prevederilor aferente SOP). Luând în considerare experiența vastă de implementare a Directivelor Europene în politica fiscală a României, inclusiv aspectele ce reglementează programul de tip SOP, începând cu anul 2016, constatăm că ANAF, nu a abrogat inițiativă legislativă dar a considerat-o funcțională și binevenită în mediul de afaceri majorând indirect impozitele și taxele la bugetul de stat, doar prin eliminarea limitărilor și constrângerilor legislative. Ce presupune de fapt Programa SOP? - Programul poate fi inițiat de orice persoană juridică (totuși din practică se aplică mai mult de contribuabilii mari).	
--	--	--	---	--

			Beneficiari ai programului sunt: angajații, administratorii, directorii persoanei juridice sau ai persoanelor juridice interdependente. - Condițiile de îndeplinire fiind: perioada programului care trebuie să cuprindă o perioadă de minim 1 an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestora. - Beneficiarii programului pot primi la momentul exercitării opțiunii titluri de participare, în mod gratuit sau la preț preferențial. Propunem noțiunea în textul original “stock option (incitative) plan” utilizat pe larg la nivel internațional, fiind păstrată esența și să nu distorsioneze înțelegerea mai ales pentru fondatorii străini. Perioada Programului- minim 1 an – angajatorii prin promisiunile legale oferite angajaților, dar care pot fi valorificate după o perioadă de minim 1 an de zile, urmăresc de a păstra forța de muncă (în special angajații cheie) pentru o perioadă mai îndelungată, de implicarea mai activă a angajatului și a majora contribuția la dezvoltarea entității. Este necesar să fie definită noțiunea de “titlu de participare”. Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de “acțiune și asociat”	
Articolele 5, 20, 39, 40, 42	Alinierea prevederilor fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", după cum urmează:	EBA	Stock option (incentive) plan („SOP”) este un instrument foarte important pentru mediul de business în situația de criza forței de muncă, consecințele pandemiei și situația tensionată din statul vecin Ucraina care a generat un flux de emigrare intensă.	

			Regimul fiscal clar definit, va crea o bună oportunitate pentru angajatori (investitori străini): - pentru a atrage și menține angajații calificați fără pierderi fiscale nefondate; - recunoașterea și evaluarea contribuției angajaților; - creșterea productivității entității și impozitarea veniturilor acestora; - dezvoltarea pieței de capital prin familiarizarea cu regulile de joc a persoanelor fizice și implicarea directă și indirectă a acestora.	
	Alinierea prevederilor fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", după cum urmează:	EBA	Este necesar să fie definită noțiunea de "titlu de participare". Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de "acțiune și asociat".	
Articolul 5. Noțiuni generale 38) Campanie promoțională – modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri, jocuri, loterii anunțate public și desfășurate pe o perioadă de timp limitată, cu acordarea de cadouri, premii, câștiguri, precum și organizarea de către autorități și instituții publice a acestor activități în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor.	Articolul 5 pct. 38) din Codul fiscal, propunem să fie expus în următoarea redacție, după cum urmează: "38) Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil"	EBA	În contextul politicii existente și a planului de acțiuni "Moldova fără numerar" al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de "Campanie Promoțională" stabilită la articolul 5 din codul Fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de	

			impozitare și acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor. În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil. A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11022020.htm	
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil; b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil; c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil; d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.	Propunem introducerea unei cote noi în mărime de 3% pentru companii care se ocupă cu colectarea, păstrarea, prelucrarea, comercializarea, precum și exportul resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii de acumulatori uzate, inclusiv în stare prelucrată din suma care se exportă sau se vinde la consumator final.	EBA	Propunerea menționată va elimina economia tenebră în domeniul colectării deșeurilor de metale feroase și va accelera dezvoltarea companiilor din industria menționată.	
Articolul 19. Facilități acordate de angajator Facilitățile impozabile acordate de angajator includ: a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția	Completarea cu următorul text: după ”la art.24 alin.(20)” se introduce „plăților în favoarea angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern”	EBA	Oricare cheltuieli ale angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern nu reprezintă plăți salariale, remunerații, sau alte recompense din care se calculează și se rețin impozit pe venit, contribuții obligatorii de asigurări sociale și prime individuale de asigurări medicale.	

plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;				
Articolul 19. Facilități acordate de angajator Facilitățile impozabile acordate de angajator includ: d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului. Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebankare angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor terțe;	Se propune expunerea art. 19 lit. d) în următoarea redacție: “d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului. Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebankare angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor fizice terțe. În sensul prezentului articol, prin “condiții generale” se înțelege condițiile acceptate de către bănci și organizații de creditare nebankare prin oferirea creditelor persoanelor fizice terțe pentru aceleași produse financiare, oferite și angajaților. În situația în care rata terților este mai mică decât rata BNM stabilită, suma dobânzii se va determina ca diferența pozitivă dintre rata dobânzilor stabilită persoanelor fizice terțe și rata angajaților.”	EBA	Luând în considerare, că rata de referință pentru determinarea facilității impozabile este doar una pentru toate tipurile de împrumuturi, înțelegem că și respectarea principiilor de "condiții generale" pentru bănci este acordarea angajaților săi a creditelor aplicând rata care se încadrează în intervalul de rate aplicate la credite acordate persoanelor terțe. Este necesar de venit cu o detaliere a noțiunii de “condiții generale” și de modificat sintagma „persoane terțe”, din considerentul că instituțiile bancare și nebankare au diferite tipuri de produse financiare care se oferă în diferite condiții luând în considerare capacitatea de plată a persoanelor, termenele și riscurile de rambursare. Adicional, instituțiile pentru anumite produse financiare poate acorda persoanelor fizice terțe, credite la o rată mai mică stabilită de BNM. Astfel, facilitatea urmează să fie determinată ca diferență între rata stabilită pentru terți și nu rata stabilită de BNM, în caz contrar, angajatul care reprezintă clientul cu grad înalt de credibilitate și cel mai bine controlat din punct de vedere a capacității de plată, este defavorizat în raport cu persoanele fizice terțe. Spre exemplu: angajatul primește credit cu rata de 8%, persoana terță	

			cu 8,5%, însă facilitatea se calculează între 12,81 % (rata BNM) și rata 8%, deviere de 4,81% care urmează a fi calificata ca facilitate.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile	Includere unui alineat nou cu următorul conținut: “avantajele sub forma dreptului la stock options plan, la momentul acordării și la momentul exercitării acestora”.	EBA	Luând în considerare că participarea în Programul Stock Option Plan, nu generează automat beneficii care pot fi valorificate de către angajați, din considerentul că aceste programe presupun condiții multiple: de a rămâne angajat, de creșterea valorii acțiunilor pe piață etc, în caz contrar dacă nu se respectă, angajatul în final nu beneficiază de nimic. Astfel, pentru a evita interpretări precum că la acordare dreptului de a participa în program reprezintă avantaj salarial, necesită de a fi menționat că este imposibil doar ca activ de capital la vânzarea instrumentului financiar obținut.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile	Se propune expunerea art. 20 lit. (d ⁶) în următoarea redacție: ”(d ⁶) plățile suportate de angajator conform art. 24 alin. (19), (19 ¹) și (20) și plățile suportate de angajator în favoarea angajatului pentru primele de asigurare de viață;”	EBA	În contextul evoluțiilor demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale. În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață. Asigurarea de viață este o alternativă ce poate oferi	

			beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației și va contribui la garantarea unor resurse financiare necesare la un moment dat într-o familie pentru a menține standardul de viață al acesteia în cazul producerii unui eveniment neprevăzut (deces, accident, îmbolnăvire invalidantă), care, pentru majoritatea familiilor, are ca efect o scădere drastică a nivelului de trai și dependența de ajutoarele sociale oferite de stat. Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile r) În cazul ajutorului material acordat din mijloacele sindicatelor, limita neimpozabilă constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afiniilor de gradul I ai acestuia.	Expunerea art. 20 lit. r) în următoarea redacție: „r) În cazul ajutorului material acordat de către angajator, în conformitate cu actele normative la nivel de unitate sau prin decizie internă de acordare a unui astfel de ajutor, limita neimpozabilă cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual.”	EBA	Acordarea de ajutor material de către angajator nu poate să fie limitată doar din contul unor anumite fonduri/mijloace, or decizia respectivă ține de dreptul la autoadministrarea întreprinderii – libertate garantată de lege. Mai mult ca atât, la majoritatea întreprinderilor din sectorul real al economiei, efectiv, lipsesc structurile sindicale, ca atare. Totodată, dată fiind situația economică deosebit de grea a salariaților (inflație galopantă la cote nemaipomenit de înalte, creșterea deosebit de mare a prețurilor de consum), este justă din punct de vedere social scutirea ajutoarelor materiale acordate salariaților nu doar de impozitul pe venit, dar și de impozitarea cu	

			prime medicale și contribuții sociale de stat, or, scopul ajutorului social constă anume în susținerea salariaților aflați într-o situație grea și dificilă.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile y) veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatelelor electrice uzate;	• Se propune completarea art. 20 lit. y) din Codul fiscal cu următorul text: “veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), metale feroase și neferoase, precum și a acumulatelelor electrice uzate.”	EBA		
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate	Propunem: • extinderea dreptului de deducere din punct de vedere al impozitului pe profit și TVA în raport cu acțiunile legate de gestionarea refugiaților - salariați ucraineni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora, • includerea unor norme exprese potrivit cărora veniturile obținute de persoanele refugiate sunt unele scutite de impozitate în Republica Moldova.	EBA	Având în vedere situația extrem de complicată legată de războiul din Ucraina, mai multe companii (în special cele care sunt parte a unui grup multinațional) au adoptat politici proprii legate de gestionarea refugiaților - salariați ucraineni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora. În acest context, ținem să precizăm faptul ca companiile din Republica Moldova și-au asumat următoarele procese legate de gestionarea fluxului refugiaților (atât a celor care vor rămâne mai mult timp pe teritoriul țării, cât și pentru cei care vor tranzita țara): • Închirierea spațiilor locative pentru refugiați, • Asigurarea acestora cu hrană și cu alte bunuri de strictă necesitate, precum și cu echipamente necesare în caz de urgență (ex. lanterne, stații de emisie-recepție, surse alternative • de încărcare a dispozitivelor), • Asigurarea cu echipamente și servicii telefonice/internet,	

			• Alimentarea cu carburanți a autoturismelor refugiaților și oferirea rezervelor ulterioare de • carburanți, • Compensarea cheltuielilor cu asigurarea Carte Verde, • Compensarea cheltuielilor de zbor (conexiune asigurată din alte state), • Antrenarea acestora în cursuri de formare pentru oferirea primului ajutor medical, ș.a Totodată, legislația fiscală nu conține care norme exprese potrivit cărora veniturile obținute de persoanele refugiate să fie tratate drept unele scutite de impozite în Republica Moldova. Or, acest vid legislativ creează o presiune suplimentară pentru Companiile din Republica Moldova care și-au asumat gestionarea fluxului refugiaților, fiind astfel nevoite să aplice un impozit pe venit la sursa de plata în mărime de 12% din veniturile refugiaților nerezidenți (i.e. venituri care rezulta din procese acoperite de companiile locale astfel cum sunt menționate mai sus).	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (15¹) Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.	<i>Completarea normei după cum urmează:</i> “Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor sau cheltuieli directe suportate pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă și/sau în alte acte normative interne. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,5 % din fondul de retribuire a muncii.”	EBA	<i>Activitatea Sindicatelor-</i> Multe Companii nu au format Sindicate, astfel nu putem limita beneficiile ce pot fi obținute de angajați fiind un impediment fiscal pentru întreprindere ca o cheltuială suplimentară nedeductibilă. <i>Contractul colectiv de muncă</i> - multe Companii nu au elaborat un contract colectiv de muncă, totuși în afară de contractul individual de muncă, pentru unele plăți, remunerații compensatorii se aprobă regulamente interne (regulamentul de salarizare și stimulare a muncii a angajaților, premiere). Regimul de	

			impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aprobă acestea, astfel fiind păstrată natura economică și scopul utilizării acestor mijloace bănești. <i>Limita admisă (%)</i>– întreprinderile pentru a atrage forța de muncă calificată și a o menține suportă cheltuieli sub formă de excursii, sanatorii, dulciuri în zile speciale. Prin urmare limita stabilită actuală de 0,15% este nesemnificativă ca să fie considerată o pârghie fiscală de susținere a Sindicatelor și a businessului. Multe întreprinderi nu au format sindicate, cu toate acestea funcțiile sindicatelor rămâne pe seama angajatorului, care purcede la organizarea de comunități interne prin a promova și apăra interesele angajaților. Astfel, nu putem limita beneficiile indirect ce pot fi obținute de angajați, fiind un impediment fiscal pentru întreprindere ca cheltuială suplimentară nedeductibilă. interpretabil. Mai mult, nu toate sindicatele au încheiate contracte colective de muncă, și activitatea se bazează pe statut, regulamente interne ce sunt aduse la cunoștință membrilor săi. Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aprobă acestea, astfel fiind păstrată natura economică și scopul utilizării acestor mijloace bănești. <i>Limita admisă (%)</i>– întreprinderile pentru a atrage forța de muncă calificată și a o menține suportă	
--	--	--	--	--

			cheltuieli sub formă de excursii, sanatorii, etc. Prin urmare limita stabilită actuală de 0,15% este nesemnificativă ca să fie considerată o pârghie fiscală de susținere a Sindicatelor și a businessului. Ex: fondul de retribuire 10 mln lei și limita deductibilă deductibilă – 15 mii lei.	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de până la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv.	Propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute pe anul respectiv.	EBA	La momentul actual deducerea unor astfel cheltuieli este permisă doar în limita de 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută (și anume, 2 028 MDL anual per salariat), iar suma cheltuielilor ce depășește aceasta limită nu se permit spre deducere și se impozitează cu impozitele salariale atât la nivelul salariaților, cât și la nivelul angajatorilor. Majorarea limitei de deducere/neimpozitare a cheltuielilor anuale suportate de angajatori pentru asigurarea facultativă a salariaților ar motiva angajatorii să apeleze la serviciile de asigurare medicală facultative ceea ce ar reduce esențial presiunea financiară asupra sistemului medical actual. Statutul de persoană asigurată-obligatoriu conferă dreptul la servicii medicale prevăzut de CNAM în instituțiile medicale publice. Totodată persoanele asigurate obligatoriu nu pot beneficia pe deplin de serviciile medicale: număr limitat de analize, lipsa specialiștilor în instituțiile publice. Prin urmare unele entități vin cu un program de loialitate către angajații săi oferindu-le o asigurare facultativă individuală.	

			Propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute pe anul respective.	
--	--	--	---	--

Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător	Propunem să fie inclus un alineat nou privind deductibilitatea cheltuielilor privind organizarea evenimentelor motivaționale pentru angajați în cadrul entităților. Astfel, să fie permisă deducerea cheltuielilor necesare pentru organizarea evenimentelor ce au ca obiectiv motivarea și creșterea performanței angajaților contribuabililor pe parcursul perioadei fiscale, în mărime de 0,5% din venitul impozabil.	EBA	Datele statistice confirmă că Republica Moldova se ciocnește zi cu zi de problema migrării populației active (24-54 ani). Pentru ca compania să fie profitabilă și a avea viitor de lungă durată se face instruirea continuă a angajaților și se gândesc diferite metode de motivare și reținere a specialiștilor dedicați. Prin urmare entitatea are nevoie de programe de susținere a spiritului de echipă în colectiv, de a crea o ambianță prietenoasă de colaborare interumană pentru a fi clare care sunt obiectivele entității și cum este posibil să fie ele atinse în comun acord în termeni restrânși. Entitățile organizează diverse activități ce contribuie la integrarea mai bună a angajaților, sporește gradul de încredere în cadrul colectivului (teambuilding, competiții etc). Aceste acțiuni contribuie la succesul entității și prin urmare sporește rentabilitatea acestora. Din practica companiilor care aplică în practică aceste activități, se observă un efect de loialitate din partea angajaților prin urmare este binevenit promovarea pe larg al acestor activități care ar fi posibilă prin ajustarea prevederilor în Codul fiscal privind stabilirea unui prag de deducere pentru cheltuielile de marketing intern. Propunem să fie introdus în Codul Fiscal în art.5 noțiunea de marketing intern și art.24 să prevadă un prag de deducere pentru desfășurarea activităților de marketing intern.	
Articolul 31. Limitarea altor deduceri	Expunerea art. 31 alin. (2)-(4), în următoarea redacție:	EBA	Uniformizarea regimului fiscal aplicat atât instituțiilor financiare cât	

(2) Nu se permite deducerea provizioanelor, cu excepția reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru bănci, efectuate conform alin.(3), și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de creditare nebanară, efectuate conform alin.(4). (3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS. (4) Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebanare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare.	(2) Nu se permite deducerea provizioanelor, cu excepția reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru bănci și Organizațiilor de creditare nebanară, efectuate conform alin.(3), și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de creditare nebanară, efectuate conform alin.(4). (3) Băncilor și Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS. (4) Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebanare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Banca Natională al Moldovei, calculate conform SNC.”		și organizațiile de creditare nebanară care aplică prevederile IFRS. Pentru organizațiile de microfinanțare nebanară care aplică SNC, să fie permisă deductibilitatea conform regulilor BNM (a fost modificată legislația, formarea provizioanelor sunt reglementare de Hotararile BNM și nu CNPF) astfel necesită o corelare a legislației.	
Articolul 31. Limitarea altor deduceri (3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.	Se propune expunerea alineatului (3) al articolului 31 într-o nouă redacție, astfel stabilind condiții echivalente atât pentru bănci, cât pentru asigurători în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale. Astfel, articolul 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) Băncilor și asigurătorilor (reasigurătorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.”	EBA	In anul 2023 companiile de asigurari vor aplica pentru prima data prevederile standardului IFRS 9, care va inlocui IAS 39, similar cu trecerea bancilor de la IAS 39 la IFRS 9 in anul 20218. Pentru aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar, se propune ajustarea art. 31, alin. (3).	

			In același timp consideram imperios necesar sa atenționam asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru reducerea pierderilor la active și angajamente condiționale nu este reglementată de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a concluzionat în anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.	
Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor (1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eşalonat pe următoarele cinci perioade fiscale. (2) Suma reportată pe una din perioadele fiscale următoare celei în care s-au înregistrat pierderile este egală cu suma totală a pierderilor, redusă cu suma totală permisă spre deducere în fiecare din următoarele patru perioade fiscale. (3) Dacă contribuabilul a suportat pierderi pe parcursul a mai mult de o perioadă fiscală, prevederile prezentului articol se aplică față de	Propunem eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate.	EBA	Aceasta măsură va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține în special companiile noi create care au suportat pierderi până și în perioada pandemiei. Astfel, nu va exista riscul de neutilizare deplină în cazul suportării pierderilor în perioade ce depășesc 5 perioade consecutive. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. Adicional va fi o măsură pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil. 1. Eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate:	

aceste pierderi în ordinea în care au apărut.			- masura va permite valorificarea eficienta a pierderilor suportate si va sustine companiile noi create sau intrate pe piata din RM in perioada pandemiei, crizei provocate de razboiul din Ucraina, care au incetinit substantial viteza de recuperare a investitiilor in RM - in practica internationala sunt multe exemple de state care nu au limitari de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franta, Italia, etc. - additional va fi o masura pozitiva pentru crearea unui cadru investitional mai favorabil si atragerea investitiilor straine Argumente aditionale: • Criza pandemica, razboiul din Ucraina, cresterea inflatiei au incetinit substantial viteza de recuperare a investitiilor in RM. • In Romania esalonarea pierderii se efectueaza pentru ultimii 7 ani, avand una din cele mai rapide cresteri economice din Europa din ultimii ani. • Posibilitatea de a repune in lucru pierderea suportata pentru a obtine profit va fi o masura de sustinere a mediului de afaceri afectat. • Valorificarea nelimitata a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate in scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificata de catre autoritati in cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizarii pierderilor pune presiune suplimentara pe companii care oricum au ca scop principal valorificarea profitabila a investitiilor create.	
--	--	--	--	--

Articolul 33. Scutiri personale alin.(1) “Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.901, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.”	modificarea și completarea art.33 alin (1) CF “Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire personală în sumă de 35000 lei pe an.”	EBA	Încălcarea drepturilor omului. Persoanele fizice trebuie să fie supuse impozitării după aceleași principii și în aceleași condiții. Astfel acordarea scutirii personale trebuie să fie uniformă pentru toate persoanele fizice, necondiționat de mărimea venitului obținut. Pentru că în astfel de condiții SFS nu încurajează persoanele să tindă spre majorarea venitului și transparență. Adicional, necesită acest indicator să fie rectificat la indicatorul mediu al inflației pentru anul 2022, ceea ce presupune (28.7%)	
Articolul 33. Scutiri personale (1) „Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.901, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.”	art. 33 alin. (1): „Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă), cu excepția veniturilor prevăzute la art. 901, are dreptul la o scutire personală în sumă de 50000 lei pe an.”	EBA	Excluderea dreptului de a beneficia de scutire personală pentru anumite categorii de salariați – salariații care au un venit anual impozabil de 360000 MDL, este o normă ce limitează drepturile omului, or scopul scutirii personale este de a oferi suport pentru cetățenii statului, iar statul, prin excluderea unei categorii anume de salariați – a celei care contribuie în valoare mai mare la bunăstarea statului prin achitarea de taxe și impozite în mod cinstit și legal, de fapt, descurajează acești cetățeni și demotivează practicile legale. Stabilirea cuantumului scutirii personale necesită să fie ajustată la indicatorul mediu al inflației pentru anul 2022 (28.7%), precum și la prețurile de consum actuale, care, față de anul 2021 au crescut după cum urmează: - pentru produsele alimentare – 31,8% (în creștere cu 14,3%); - pentru produsele alimentare – 31,8% (în creștere cu 14,3%); - pentru produsele nealimentare – 19,9% (în creștere cu 7,9%);	

			- pentru servicii – 44,0% (în creștere cu 32,4%); - pentru servicii comunale – 94,3% (în creștere cu 76,2%).	
Articolul 36. Alte deduceri (2) Pot fi deduse, conform alin.(1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice necomerciale specificate la art.51, a organizațiilor specificate la art.52 alin.(1), precum și în favoarea caselor de copii de tip familial.	De unificat noțiunile: - donație în scopuri filantropice și sponsorizare - donație de binefacere Eliminarea plafonului de 5% stabilit în art.36 CF, aplicabil marimii deducerii în scopuri fiscale a donatiilor efectuate.	EBA	Conform Legii cu privire la filantropie și sponsorizare 1420/31.10.2002: se utilizează noțiunea „Activitatea filantropică și de sponsorizare” Conform Codul Civil al RM se utilizează noțiunea „Donație” Conform Codul Fiscal al RM se utilizează noțiunea „donații făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare” Conform Legea cu privire la publicitate 1227/27.06.1997: „obiective filantropice și de importanță socială” Noțiunile diferite creează interpretările distorsionate. In conditiile actuale, in cazul in care compania inregistreaza pierderi fiscale in anul de gestiune, ea nu este in drept sa deduca valoarea donatiilor efectuate, neavind astfel nici o motivare sa efectueze atfel de donatii.	
Articolul 36. Alte deduceri	Se propune completarea articolului 36 din Codul fiscal cu alineatul (9) în următoarea redacție: ”(9) Se permite deducerea anuală în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință a primelor de asigurare plătite de persoana fizică în baza contractului de asigurare de viață, de sănătate și de accidente.”	EBA	După cum deja am menționat la punctul 1, asigurările de viață pot contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale prin complementarea programelor publice de asistență socială. În același timp o politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a	

			populației. Este relevant faptul că deficitul de protecție al populației s-a amplificat în ultimii ani, ceea ce ar justifica o intervenție din partea autorităților publice pentru încurajarea comportamentului de protecție privat. Avantajele susținerii de către stat a dezvoltării asigurărilor de viață rezidă în: - scăderea nivelului de dependență al populației de sistemul public de asistență socială; - creșterea nivelului de protecție al populației. Dezvoltarea asigurărilor de viață ar contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale și creșterea bunăstării populației, stimulând familiile să achiziționeze protecția suplimentară de care au nevoie. Asigurările de viață dezvoltă, pe lângă asigurarea protecției financiare a familiilor împotriva riscurilor, un comportament responsabil pentru sustenabilitatea veniturilor familiale. Pe de altă parte pentru reducerea deficitului de protecție al populației mai este necesar și: • Încurajarea schimbării de mentalitate în rândul populației în ceea ce privește protecția împotriva riscurilor, prin conștientizarea responsabilității individuale; • Eforturi comune și susținute la nivel de industrie și autorități pentru educarea populației și promovarea beneficiilor asigurărilor de viață; • Introducerea de facilități fiscale care să încurajeze popularizarea polițelor de asigurări de viață și beneficiilor acestora.	
--	--	--	---	--

			În același timp companiile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung. În țările OECD, companiile de asigurări sunt cei mai mari investitori instituționali (sursa: Insurance Europe). Însă, în comparație cu țările din regiune, Republica Moldova are cea mai scăzută rată de penetrare a asigurărilor de viață în PIB. Comparația defavorabilă cu statele din regiune arată că Moldova pierde an de an potențialul social și economic ale pieței asigurărilor de viață, economia pierzând resurse importante pentru investiții. În aceste condiții, toți actorii implicați resimt nevoia unui stimulent care să așeze piața asigurărilor de viață pe un curs ascendent de durată. Asigurarea de viață este unul dintre instrumentele utilizate de un număr mare de state în aplicarea politicii lor sociale. Majoritatea membrilor OECD, precum și o bună parte dintre statele membre ale Uniunii Europene stimulează prin mijloace fiscale dezvoltarea pieței asigurărilor de viață. Acest lucru se concretizează prin reduceri de impozite sau deductibilitatea primelor de asigurare. Gradul de densitate a asigurărilor – volumul de prime de asigurare repartizate pe cap de locuitor - a crescut substanțial în aceste state datorită deductibilității fiscale a primelor de asigurare. Exemple de facilități fiscale în domeniul asigurărilor de viață și efectul pozitiv avut asupra dezvoltării pieței:	
--	--	--	--	--

			BULGARIA: deductibilitate pentru primele de asigurare, în limita a 10% din venitul personal anual. CEHIA: începând din 2001, a acordat deductibilitate pentru primele de asigurări de viață încheiate pentru minimum 5 ani, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani, în limita a aproximativ 400 EUR/anual. Dacă se renunță la poliță înainte de maturitate, toate beneficiile fiscale trebuie returnate. ESTONIA: deductibilitate totală pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani. LITUANIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani. Suma dedusă poate fi în limita a 4 salarii minime pe economie. LETONIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minim 5 ani.	
Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital (5) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în scopuri fiscale în cazul încheierii unui contract de donații între rude de gradul I, precum și între soți.	Includere unui alineat nou cu următorul conținut: ”În cazul tranzacțiilor cu titluri de participare dobândite la preț preferențial sau gratuit, în cadrul sistemului stock options plan, câștigul se determină ca diferență între prețul de vânzare (suma încasată/venitul obținut) a titlurilor de participare și baza valorică a acestor active.”	EBA	Este necesar de definit cum se determină creșterea sau pierderea de capital în scopuri fiscal Este necesar de definit cum se determină creșterea sau pierderea de capital în scopuri fiscale pentru Programul SOP, conform experienței României	

Articolul 42. Baza valorică a activelor de capital (1) Bază valorică a activelor de capital se confirmă documentar conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor și constituie: a) valoarea activelor de capital procurate; b) valoarea activelor de capital create de contribuabil. În cazul lipsei documentelor de confirmare a valorii bunurilor imobiliare construite cu forțele proprii, baza valorică constituie valoarea de piață estimată de organele cadastrale teritoriale; c) valoarea activelor (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute ca urmare a redistribuirii (transmiterii) proprietății în devălmășie între soți sau între foștii soți, dacă o astfel de redistribuire (transmitere) rezultă din necesitatea împărțirii proprietății comune în caz de divorț; d) valoarea de piață a activelor de capital (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute prin moștenire, titlu de donație sau prin contractul de întreținere pe viață; e) valoarea de piață a activelor de capital (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute prin schimb; f) valoarea activelor de capital privatizate; g) zero în cazul lipsei documentelor de confirmare a activelor de capital; h) valoarea activelor confirmate documentar – în alte cazuri; i) valoarea activelor de capital obținute fără plată, în cazul în care din valoarea respectivă a fost achitat impozitul pe venit.	Completarea conținutului acestui articol în următorul mod: ”valoarea activelor reprezintă prețul de achiziție preferențial care include costurile aferente tranzacției în cadrul programului stock option plan. Pentru titlurile de participare dobândite cu titlu gratuit valoarea activelor este considerată egală cu zero.”	EBA	Este necesar de definit care este baza valorică a acestora.	
---	---	------------	--	--

Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor (9) Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS nu sînt recunoscute în scopuri fiscale.	Propunem includerea unui aliniat nou cu următorul conținut: ”Nu se recunosc în scopuri fiscale profitul/ pierderea din reevaluarea/vînzarea activelor financiare recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IFRS”	EBA	Propunem includerea unui aliniat nou cu următorul conținut: ”Nu se recunosc în scopuri fiscale profitul/ pierderea din reevaluarea/vînzarea activelor financiare recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IFRS”	
Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor	Propunem completarea articolul 44 cu alineatul (9 ¹), cu următoarea redacție: (9 ¹) Diminuările/majorările care se înregistrează în debitul/creditul conturilor de capital urmare implementarea unui nou IFRS sau a unor actualizări a IFRS intrate în vigoare, se recunosc în scopuri fiscale ca elemente similare veniturilor/cheltuielilor în perioada în care au fost înregistrate modificări în conturile de capital”.	EBA		
Articolul 48. Evidența deducerilor recuperate În cazul în care contribuabilului i se restituie pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile, pierderile sau datoriile compromise deduse anterior, suma restituită se ia în calcul și se include în venitul brut al contribuabilului pe anul în care ea a fost încasată.	<i>De adăugat un aliniat nou în următoarea redacție:</i> „În cazul în care contribuabilul înregistrează pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile care anterior au fost raportate la veniturile impozabile, suma cheltuielilor va fi recunoscută în scopuri fiscale.”	EBA	Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării pierderilor anterioare atât pentru contribuabilul care le încasează, cât și acel care le achită.	
Articolul 69¹⁸. Cota de impozit (1) Cota impozitului pe venit constituie 6% din obiectul impunerii.	Propunem reducerea cotei impozitului pe venit achitat la sursa de plata de la achiziționarea produselor agricole până la 2% .	EBA	Reducerea propusă va acorda posibilitate de a elimina economie tenebră în această industrie.	
Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu (1) Fiecare angajator care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținînd cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern.”	Expunerea alin. (1) în următoarea redacție: (1) Fiecare angajator care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținînd cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de	EBA	Deoarece nu este clar dacă angajatorul este obligat să recalculeze impozitul pe venit prin excluderea din calcul a scutirii personale acordate angajaților anterior, care au primit venit impozabil din plăți salariale mai mare de 360000 lei, iar angajatul nu a solicitat anularea scutirii personale, se propune specificarea	

	Guvern. Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale"		expresă a lipsei obligației angajatorului să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale, angajatul urmând, după cum e specificat în art.83, să-și ajusteze obligația prin Declarația pe venit	
Articolul 90. Reținerile în prealabil din alte plăți efectuate în folosul rezidentului (2) Impozitul pe venit ce se reține în prealabil, ca parte a impozitului, constituie 12%.	Propunem anularea cotei impozitului pe venit reținut la sursa de plată de la persoane fizice pentru predarea deșeurilor de metale feroase.	EBA	Propunerea menționată va elimina economia tenebră în domeniul colectării deșeurilor de metale feroase.	
Articolul 92. Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată și prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat și contribuabili a documentelor privind plățile și/sau impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la sursa de plată (2) Dările de seamă privind impozitul pe venit, privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate se prezintă de către plătitorii veniturilor Serviciului Fiscal de Stat până la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3), pentru care este prevăzut alt termen de prezentare. (3) Persoanele care sînt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.69 ¹⁸ și art.88–91, cu excepția impozitului reținut pentru câștigurile de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1), vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat,	Mofidicarea art.92 in felul urmator: “(2) Dările de seamă privind impozitul pe venit, privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate se prezintă de către plătitorii veniturilor Serviciului Fiscal de Stat pînă la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3) și alin.(3 ¹), pentru care este prevăzut alt termen de prezentare.” (3 ¹) Persoanele care sunt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.90 ¹ alin.(3 ⁷) vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat, până la data de 30 aprilie a anului fiscal următor, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele, adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut.	EBA	<i>Nou formular</i> -Necesitatea de a elabora un formular nou pentru Băncile, asociațiile de economii și împrumut [...], care rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice nerezidente reiese din faptul că informația/fișierul care necesită a fi colectat și furnizat are o dimensiune foarte mare care îngreunează/stopează procesul de încărcare în “ <i>Declarația electronică</i> ” al SIA SFS, luând în considerare că Declarația IALS 18 comasează și informația despre salariați (SAL), persoane fizice de la care s-a efectuat reținerea la sursă (PLT), etc. În acest sens, capacitatea tehnică atât a instituției bancare cât și a SFS este limitată de a încărca/procesa fișierul cu astfel de dimensiuni. <i>Confidențialitatea datelor</i> -Adițional, în cadrul instituțiilor bancare (instituții macro unde se procesează un volum imens de date cu caracter confidențial), operarea/calculare/raportarea informației despre datele persoanelor fizice și veniturile din dobânzi obținute de acesta se	

pînă la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice sau juridice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut. Această dare de seamă va include și datele despre persoanele și/sau veniturile scutite de impozitare prealabilă conform art.90, precum și sumele veniturilor achitate în folosul lor. În cazul în care, pe parcursul perioadei fiscale, persoanele care sînt obligate să rețină la sursă impozitul se lichidează sau se reorganizează prin dezmembrare, acestea urmează să prezinte darea de seamă menționată în termen de 15 zile de la data aprobării bilanțului de lichidare/ repartitie a întreprinderii în proces de lichidare sau reorganizare.			efectuează doar de cîteva persoane responsabile care au acces strict pentru o anumită informație, fiind limitați de a avea acces la informația despre angajați și salariile aferente și invers. La moment SIA SFS nu oferă posibilitatea de a restricționa/limita vizualizarea datelor din aceeași Declarație pentru anumiți utilizatori și accesibile pentru alții pentru completare concomitentă a datelor în Declarație. <i>Termenul de 30 aprilie a anului fiscal următor</i> – reiese că la data de 25 ianuarie a anului următor se prezintă o mulțime de rapoarte fiscale. La data de de 25 februarie a anului următor se prezintă informația despre informația despre toate tipurile de conturi/rulaje etc a persoanelor fizice. Astfel, reieșind din volumul mare de prelucrare a datelor, este rezonabil termenul de 30 aprilie a anului următor care coincide cu data limită de prezentare a Declarației CET de către persoanele fizice.	
TITLUL III TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ	Introducerea prevederilor care ar permite restituirea TVA achitata de catre nerezidenti pe teritoriul Republicii Moldova, in baza acordurilor de reciprocitate.	EBA	La momentul actual nu exista posibilitatea restituirii TVA pentru nerezidenti care in cadrul tranzactiilor cu bunuri sau servicii pentru care locul prestarii se considera Republica Moldova. Mai mult, conform legislatiei in vigoare, nerezedentii nu se pot inregistra in Republica Moldova in scopuri de TVA (cu exceptia cazurilor cand acestea desfasoara activitatea prin intermediul unei reprezentante permanente). In linie cu prevederile Directivei Europene TVA, exista posibilitatea instituirii unui sistem de restituire TVA achitata de catre nerezidenti, in baza unor acorduri de reciprocitate	

			incheiate de Republica Moldova cu alte tari.	
Articolul 93. Noțiuni generale Articolul 95. Obiectele impozabile	Explicarea detaliată a procesului de documentare a circulației ambalajului reutilizabil în cadrul sistemului de depozit. Introducerea posibilității de a utiliza de către distribuitori a mașinilor de casă și control la documentarea recepționării ambalajului reutilizabil de la punctele de vânzări, precum și pentru documentarea restituirii valorii de depozit. Introducerea prevederii care ar permite producătorului în caz de nerestituire în termen de 3-6 luni a ambalajului reutilizabil, de a calcula TVA din valoarea de depozit încasată și de a achita suma calculată a TVA către bugetul de stat, fără necesitatea perfectării facturilor fiscale de livrare către distribuitor, iar de către distribuitor către punctele de vânzări.	EBA	Astfel, reiterăm caracterul stringent al problemei expuse mai sus, mai ales sub aspect ecologic, condiționat de acumularea critică a deșeurilor de ambalaje și complexitatea gestionării acestor deșeuri, problemă al cărei soluție se poate regăsi în eficientizarea sistemului de ambalaj reutilizabil. Totodată, cadrul normativ dedicat circulației ambalajului reutilizabil deja există (Hotărârea Guvernului Nr. 561 din 31.07.2020), făcând parte din sistemul răspunderii extinse a producătorilor pentru deșeurile generate. Într-un final, considerăm că uniformizarea și clarificarea operării sistemului de circulație a ambalajului reutilizabil, mai ales sub aspect fiscal, va permite aplicarea acestui sistem de un număr cât mai mare de producători, dar și de puncte de vânzare.	

Articolul 95. Obiectele impozabile (1) Obiecte impozabile constituie: a) livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentînd rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova; b) importul mărfurilor în Republica Moldova, cu excepția mărfurilor de uz sau consum personal importate de persoane fizice, a căror valoare nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare, importate de către persoanele fizice; c) importul serviciilor în Republica Moldova; d) livrarea serviciilor prin intermediul rețelelor electronice efectuată de către nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova în adresa persoanelor fizice rezidente ale Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător; e) procurarea proprietății subiecților impozabili declarați în proces de insolvabilitate, cu excepția celor în procedură de restructurare și realizare a planului, în conformitate cu prevederile Legii insolabilității nr.149/2012. f) procurarea proprietății gajate, proprietății ipotecate, proprietății sechestrate de la subiecții impozabili. (2) Nu constituie obiecte impozabile: a) livrarea mărfurilor, serviciilor efectuată în interiorul zonei economice libere, Portului Internațional Liber "Giurgiulești", Aeroportului Internațional Liber				
--	--	--	--	--

"Mărculești" sau în cadrul regimului de antrepozit vamal; b) venitul sub formă de dobândă obținut de către locator în baza unui contract de leasing; c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară de 0,5% din venitul din vânzări obținut în luna precedentă, cu ajustarea la sfârșit de an a sumei respective; d) transmiterea proprietății în cadrul reorganizării agentului economic; e) valoarea nominală a tichetelor de masă percepută de către operatori și de către unitățile comerciale/de alimentație publică, cu excepția valorii serviciilor prestate de către operatori unităților comerciale/de alimentație publică și angajatorilor în condițiile Legii nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă; f) eliberarea și stocarea bunurilor materiale în procesul de înmărmărire simultană, înmărmărire cu decalaj în timp și împrumut al acestora în conformitate cu prevederile Legii nr.104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare; g) livrarea către persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, inclusiv persoanele care desfășoară activitate profesională potrivit legislației, a proprietății întreprinderilor declarate în proces de insolvență, cu excepția celor în procedură de	Propunem modificarea art 95 (2) punct (c) în vederea excluderii aplicării TVA pentru materialele publicitare imprimate. Astfel, propunem urmatorul conținut pentru punctul menționat: „livrarea de mărfuri și servicii efectuate cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor, cu excepția materialelor imprimate cu caracter informativ (cataloge, reviste, flayer, etc) în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară de 0,5% din venitul din vânzări obținut în luna precedentă, cu ajustarea la sfârșit de an a sumei respective. Livrarea de materiale imprimate cu caracter informativ (cataloge, reviste, flayer, etc) cu titlu gratuit în scopuri de publicitate nu constituie livrare impozabilă”.	EBA	Aceste materiale au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate. 2. Modificarea art 95 (2) punct (c) în vederea excluderii limitei de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului, în vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor: • Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate; • Conform prevederilor legislației UE (Directiva TVA 2006/112/CE), operațiunile întreprinse de entitate care presupun oferirea gratuită de materiale publicitare către clienți/potențiali clienți, pot fi considerate ca fiind efectuate în scop de publicitate sau de promovare a vânzărilor și, prin urmare, nu ar trebui să fie considerate livrări de bunuri. Eliberarea gratuită a bunurilor este reglementată de art. 16 din Directiva TVA, care face o distincție între tratamentul TVA aplicabil bunurilor cedate cu titlu gratuit de subiectul impozabil în scop comercial și tratamentul aplicabil în cazul bunurilor cedate de subiectul impozabil în scopuri care nu au legătură cu activitatea sa de afaceri. Astfel, în cazul livrărilor cu titlu gratuit care nu au legătură cu	
--	--	------------	---	--

restructurare și realizare a planului, în conformitate cu prevederile Legii insolvenței nr.149/2012; h) livrarea către persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, inclusiv persoanele care desfășoară activitate profesională conform legislației, a proprietății gajate, proprietății ipotecate, proprietății sechestrate.			activitatea de afaceri a persoanei impozabile, operațiunile vor fi considerate a fi o livrare de bunuri impozabile, iar, în acest caz, persoana impozabilă va fi obligată să colecteze TVA aferent acestei operațiuni. Pe de altă parte, livrarile gratuite efectuate de o persoană impozabilă în interes comercial (inclusiv publicitate) nu vor fi considerate livrări de bunuri cu titlu gratuit și, prin urmare, persoana impozabilă nu va fi obligată să colecteze TVA. Astfel, accentul se pune pe obiectivul persoanei impozabile în efectuarea unei anumite operațiuni. Argumente adiționale: - Scopul materialelor publicitare imprimate este să informeze consumatorii despre promoțiile curente. Distribuția acestor materiale (flyere, pliante) este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic - Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate ce includ imprimarea și distribuția materialelor publicitare, nu cade sub incidența art 95 (2) punct (c). În acest caz natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și flyere, însă tratamentul fiscal este diferit în funcție de cum este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției	
--	--	--	--	--

			Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinația să fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare și creșterea vânzărilor.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070959100, 070959300, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;	De a include în lista produselor impozitate cu cota TVA redusă (8%) pe miere naturală ambalată, dat fiind faptul că miere este un produs agricol și în țări vecine, de exemplu, România, cota stabilită pentru acest tip de produse este în mărime de 5-9%.	EBA	Cota actuală în mărime de 20% reprezintă o povară suplimentară și are un impact negativ asupra vânzării oficiale a acestui produs. La import în mărime de 20%. Recomandăm revederea cotelor TVA la import a cerealelor, a produselor lactate de la 20% la 8%, similar linteii, fasolei, și năutului (TVA import 8%, vânzare 8%). Formula actuală reprezintă o tratare neechitabilă de a achita TVA la import a cerealelor și lactatelor în mărime de 20% iar TVA la vânzare, fiind de 8%, înregistrând o trecere în cont a TVA de la o lună la alta, bani ne utilizați în circuitul economic.	
		EBA	4. Uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplică cota redusă de TVA 8% Pentru o evidență simplă, clară și transparentă, propunem să fie aplicată cota redusă pentru categorii mari de produse, de exemplu: produse lactate, de panificație, fructe și legume. La moment se aplică 8% la anumite coduri de încadrare tarifară și este dificil din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifare pentru fiecare articol separat. De exemplu aplicăm cota TVA 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800).	

			Ar fi mult mai simplu daca am aplica cota TVA redusa la toate produsele de panificatie, conform nomenclaturii combinate a mărfurilor: Situatia similara de neuniformizare este si pentru urmatoarele produse: • <u>laptele si produsele lactate</u> (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 si 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate); • <u>la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960000, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000,</u>	
--	--	--	---	--

			081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214. In practica altor tari, exista multe exemple in care se aplica TVA la categorii mari de produse alimentare. De exemplu: - <u>Romania</u> – TVA redus la 9% la comercializarea de alimente și băuturi destinate consumului animal și uman, inclusiv ingredientele folosite pentru prepararea alimentelor; - <u>Austria</u> - TVA redus la 10% la produse alimentare, carti, produse farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si divertisment, hoteluri; - <u>Belgia</u> - TVA redus la 6% la produse alimentare, carti, apa, produse farmaceutice, servicii medicale, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; - <u>Cipru</u> - TVA redus la 5% pentru produse alimentare, carti, produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale, de divertisment si sportive;	
--	--	--	--	--

			- <u>Republica Ceha</u> - TVA redus la 15% la produse alimentare, servicii medicale si farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; si TVA redus la 10% la medicamente, carti si produse alimentare pentru bebelusi; - <u>Germania</u> - TVA redus la 7% pentru produse alimentare, carti, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; - <u>Grecia</u> - TVA redus la 13% la produse alimentare, produse farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale, de divertisment si sportive; - <u>Polonia</u> - TVA redus la 8% pentru produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, hoteluri, restaurante, evenimente culturale, sportive si de divertisment; si TVA redus la 5% la produse alimentare; - <u>Slovacia</u> - TVA redus la 10% pentru carti, produse alimentare si farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale	
Articolul 102. (7) Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru	Propunem expunerea aliniatului in urmatoarea redactie: Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării	EBA	Modificarea destinației a mijloacelor fixe în cele mai multe cazuri necesită careva ajustări atât din punct de vedere documentar cât și din punct de vedere tehnic, respectiv bunurile	

livrarea mărfurilor, serviciilor în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru mijloacele fixe și imobilizările necorporale supuse amortizării – în mărimea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau mijloc fix pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.	regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor, imobilizărilor corporale și necorporale în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru imobilizările corporale (inclusiv în curs de execuție) și imobilizările necorporale – în mărimea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă. Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau imobilizările corporale și imobilizări necorporale pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.		trec în categoria de imobilizări corporale în curs de execuție. Astfel pentru a evita mai multe interpretări necesită de a fi utilizați termenii care se operează în SNC și IFRS precum <i>“imobilizări corporale”</i> și <i>“imobilizări necorporale”</i>.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 12) serviciile financiare: b) operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor	Propunem următoarea redacție: ”operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul	EBA	Propunerea presupune modificarea articolului dat în mod uniform conform introducerii art.94 lit.(e).	

de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiunile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;	nerambursării creditului, în afara mărfurilor ale întreprinderilor declarate în proces de insolvență, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiunile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment , din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;			
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (94) Se scutesc de T.V.A fără drept de deducere deșeurile și reziduurile de hârtie și de carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă) procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către subiecții impozabili și utilizate nemijlocit în activitatea lor de întreprinzător în Republica Moldova.		EBA	Se propune revenirea redacției anterioare a art. 103 alin. (9 ^a) din Codul fiscal, cu aplicarea scutirii de TVA pentru toate tipurile de deșeurile, inclusiv pentru deșeurile și reziduurile de metale feroase și neferoase, reziduurile industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora importate și/sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către subiecții impozabili licențiați și utilizate nemijlocit în activitatea lor de întreprinzător în Republica Moldova.	
Articolul 117. Factura fiscală	Permiterea emiterea autofacturii de către beneficiar în numele furnizorului. Propunem introducerea posibilitatii de autofacturare pentru beneficiar în numele furnizorului în cazul ajustarii bazei impozabile a livrării ca urmare a diferențelor de preț, în cazul acordării reducerilor după livrarea bunurilor/prestarea serviciilor, în cazul	EBA	Această practică este des întâlnită în țările europene și este utilă în cazul necesității ajustării valorii impozabile ca urmare a diferențelor de preț și cantitate depistate în urma recepției marfurilor precum și în cazul emiterii facturilor de reducere comercială. În prezent, clarificările între furnizori și beneficiari cu	

	refuzurilor totale sau parțiale privind cantitatea, calitatea sau prețurile bunurilor livrate/serviciilor prestate și în cazul returnării ambalajelor. Dreptul de autofacturare urmează să fie prevăzut în contractul de livrare semnat între furnizor și beneficiar.		emiterea facturilor de ajustare din partea furnizorilor durează mult timp, uneori luni întregi.	
Titlul IV ACCIZELE Anexa nr.1 Mărfurile supuse accizelor	Propunem revizuirea prevederilor legislative ce țin de impunerea cu acciza a alcoolului prin excluderea lui din pozițiile tarifare 2207 și 2208.	EBA	Propunerea ține de alinierea cu standardele europene care prevăd neimpozitarea alcoolului denaturat cu acciza, și va provoca eliminarea economiei tenebre în domeniul dat.	
	Propunem revizuirea cotei accizei pentru bioetanol prin aplicarea reglementării și controlului în ceea ce privește implementarea "Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în 2030" aprobate prin HG 102/2013, conform căreia a fost prognozat, ca până în 2020 combustibilul de origine biologică să reprezinte 10% din cantitatea totală de combustibil.	EBA	Practica actuală în reglementarea circulației bioetanolului presupune prezența unei accize de aceeași mărime ca și pentru alcool și nu permite dezvoltarea acestei piețe. Țările UE au adoptat programul RED II, care prevede că până în 2030, 14% din totalul benzinei utilizate în transport va fi de origine biologică.	
	Aprobarea unui calendar de majorare a accizei pe termen mediu pentru următorii 3 ani pentru pozițiile tarifare aferente tutunului. Formarea unui grup de lucru care să includă reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai operatorilor pieței pentru agrearea principiilor de creștere a accizei pe termen mediu (3 ani) și pe termen lung (până în 2030).	EBA	În anul 2023 se finalizează Calendarul Fiscal de creștere graduală a ratelor la toate categoriile de produse din tutun, inclus în Codul Fiscal pentru anii 2021-2023. Acest lucru a asigurat venituri bugetare stabile și sustenabile pentru Guvern (+9% în medie în 2021-2022), predictibilitate pentru operatorii pieței și menținerea comerțului ilegal din țară (din contrabandă și contrafacere) la cote relativ reduse. Comerțul ilegal în Moldova a atins un nivel de 7.4% în 2022, potrivit Ipsos Illegal Trade Research . Totodată, în anul 2022, pe ultima sută de metri și anume cu două săptămâni înainte de anul 2023, Parlamentul a adoptat o creștere de +25% a accizei, ceea ce a reprezentat cea mai mare creștere din ultimii 20 ani. Astfel, în anul curent acciza	

			minimă pentru toate categoriile de produse (țigarete, țigări de foi și rezerve de tutun) a ajuns la 1199 lei/1000 bucăți sau ~60 Euro (+240 MDL sau +12 € față de 2022). În consecință, taxele (acciză, TVA, taxe vamale) reprezintă în anul 2023 ~76% din prețul mediu al unui pachet vândut legal pe piață (aproximativ 40 MDL/pachet). Amintim că acciza crește mai moderat în Ucraina, stat candidat la UE, ca și Republica Moldova, dar care nu are un termen limită pentru atingerea nivelului minim de 90 €/1000 bucăți. A se vedea mai jos Calendarul Fiscal ucrainean. <table> <tr> <td>Acciza</td><td>Calendar</td><td>Fiscal</td><td>Ucraina</td></tr> <tr> <td></td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td></tr> <tr> <td></td><td>2025</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Specific,</td><td>UAH/1000</td><td></td><td>bucăți</td></tr> <tr> <td></td><td>1641</td><td>1970</td><td>2363</td></tr> <tr> <td></td><td>2836</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Ad-valorem, %</td><td>12%</td><td>12%</td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>12%</td><td>12%</td><td></td></tr> <tr> <td>Acciza minimă,</td><td>UAH/1000</td><td></td><td>bucăți</td></tr> <tr> <td></td><td>1748</td><td>2097</td><td>2517</td></tr> <tr> <td></td><td>3020</td><td></td><td></td></tr> </table> <table> <tr> <td>transformat în MDL</td><td></td><td>2022</td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>2023</td><td>2024</td><td>2025</td></tr> <tr> <td>Specific,</td><td>MDL/1000</td><td></td><td>bucăți</td></tr> <tr> <td></td><td>960</td><td>1010</td><td>1212</td></tr> <tr> <td></td><td>1454</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Ad-valorem, %</td><td>12%</td><td>12%</td><td>12%</td></tr> <tr> <td></td><td>12%</td><td>12%</td><td></td></tr> <tr> <td>Acciza minimă,</td><td>MDL/1000</td><td></td><td>bucăți</td></tr> <tr> <td></td><td>1022</td><td>1075</td><td>1290</td></tr> <tr> <td></td><td>1549</td><td></td><td></td></tr> </table> Astfel, ținând cont de realitatea pieței: - Inflație medie anuală în 2022: 28,6%;	Acciza	Calendar	Fiscal	Ucraina		2022	2023	2024		2025			Specific,	UAH/1000		bucăți		1641	1970	2363		2836			Ad-valorem, %	12%	12%			12%	12%		Acciza minimă,	UAH/1000		bucăți		1748	2097	2517		3020			transformat în MDL		2022			2023	2024	2025	Specific,	MDL/1000		bucăți		960	1010	1212		1454			Ad-valorem, %	12%	12%	12%		12%	12%		Acciza minimă,	MDL/1000		bucăți		1022	1075	1290		1549		
Acciza	Calendar	Fiscal	Ucraina																																																																																				
	2022	2023	2024																																																																																				
	2025																																																																																						
Specific,	UAH/1000		bucăți																																																																																				
	1641	1970	2363																																																																																				
	2836																																																																																						
Ad-valorem, %	12%	12%																																																																																					
	12%	12%																																																																																					
Acciza minimă,	UAH/1000		bucăți																																																																																				
	1748	2097	2517																																																																																				
	3020																																																																																						
transformat în MDL		2022																																																																																					
	2023	2024	2025																																																																																				
Specific,	MDL/1000		bucăți																																																																																				
	960	1010	1212																																																																																				
	1454																																																																																						
Ad-valorem, %	12%	12%	12%																																																																																				
	12%	12%																																																																																					
Acciza minimă,	MDL/1000		bucăți																																																																																				
	1022	1075	1290																																																																																				
	1549																																																																																						

			- Venitul disponibil zilnic în medie per persoană în 2021: 117 MDL, de puterea de cumpărare redusă a populației: - ~29% din Venitul disponibil zilnic este necesar pentru achiziția unui pachet de țigarete la prețul mediu în Republica Moldova, comparativ cu ~16% în România și ~15% în Bulgaria, și de contextul regional: - Rate ale accizei mai mici în Ucraina în 2023-2025; - Comerț ilegal în Ucraina în 2022: ~23% din piață; - Război în Ucraina; - Transnistria – regiune necontrolată de autoritățile Republicii Moldova, atingerea nivelului minim al accizei de 90 €/1000 bucăți până în 2025, într-un interval de timp atât de scurt nu este o strategie fezabilă și ar conduce, cel mai probabil, la o expansiune drastică a pieței ilegale și un impact simțitor asupra colectării de venituri la bugetul de stat. Doar veniturile din acciza la bugetul de stat au reprezentat 5.3% în 2022. Prin urmare, având în vedere argumentele expuse supra, dar și faptul că Acordul de Asociere prevede posibilitatea extinderii implementării nivelului minim din UE: „Consiliul de asociere va decide cu privire la un alt calendar de punere în aplicare în cazul în care contextul regional impune acest lucru.” (Anexa VI, Cap. 8, Titlu. IV, Articolul 55), se propune creșterea graduală și moderată a accizei la pozițiile tarifare aferente tutunului cu maxim 100-140 MDL/an sau +57	
--	--	--	--	--

			€/an și APROBAREA unui calendar de majorare a accizei până în 2030. Reamintim că niciun alt stat candidat sau nou membru al UE nu a trebuit să se alinieze la nivelul minim de acciză din UE înainte de aderare și că, dimpotrivă, Polonia, Cehia, Ungaria și statele Baltice au beneficiat de o derogare de cinci ani după aderare, iar România și Bulgaria de trei ani, creșterile fiind graduale și sustenabile, pentru a nu distruge piața legală și a periclita veniturile bugetare. Propunerea de mai sus va asigura în continuare un cadru fiscal previzibil pentru operatorii pieței și în special pentru cel mai taxat produs din Republica Moldova și va proteja fluxul stabil și sustenabil de venituri la bugetul de stat, excluzând riscul escaladării comerțului ilegal, destabilizării pieței și pierderi semnificative pentru bugetul de stat și afacerile legale. Nota Bene: (1) Creșterea accelerată a accizei în Ucraina în 2017-2022 a condus la apariția masivă a fenomenului de comerț ilegal estimat la ~23% din piață în 2022 (Kantar Study) . Ratele accizei din Ucraina pentru 2023 ating valori mult mai scăzute decât cele din Republica Moldova. Orice majorare peste acest nivel poate conduce la contrabanda produselor de tutun din Ucraina în Republica Moldova. (2) Amintim și experiența statelor membre UE, care au fost nevoite să armonizeze acciza la țigarete la nivelul minim din UE într-un ritm accelerat, după aderarea la UE. În	
--	--	--	--	--

			anii 2007-2010, România, Bulgaria, Lituania, Letonia etc. au majorat acciza cu 9-10 €/1000 bucăți/an. În consecință, în 2010, comerțul ilegal a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 37% în România. Bugetul de stat în România a pierdut peste 1 Miliard Euro în 2010. După aceste fenomene adverse, toate noile state membre UE au aplicat o politică fiscală echilibrată, cu creșteri de maxim 5 €/1000 bucăți/an. Același fenomen poate fi observat și în statele asociate cu UE, care, de asemenea, realizează aproximarea accizei cu nivelul minim din UE. În Muntenegru creșterea accelerată a accizei în 2017-2018 (+39%) a condus la dublarea contrabandei și comerțului ilegal și scăderea veniturilor bugetare cu 29%. Ulterior, Guvernul din Muntenegru a scăzut acciza în 2019, și veniturile bugetare și-au revenit. Impact +320 Milioane MDL per an pentru BPN	
Titlul IV ACCIZELE Anexa nr.2 Cota accizei pentru mijloacele de transport	Propunem excluderea Anexei 2, împreună cu excluderea scutirii TVA pentru autoturisme (art. 103)	EBA	În vederea alinierii politicilor fiscale în conformitate cu prevederile directivelor europene, prin introducerea impozitării cu TVA la importul de autoturisme cu eliminarea accizelor care sunt aplicate la momentul actual.	
TITLUL VII TAXELE LOCALE	Pentru taxa pentru dispozitive publicitare propunem schimbarea bazei impozabile din m2 în % din rulaj	EBA	Acest lucru va asigura dezvoltarea economică a întreprinderilor mici și mijlocii, și restabilirea mai rapidă a contribuabililor după perioada de criză. De asemenea, pentru asigurarea transparenței procesului decizional, solicităm respectuos implicarea mediului de afaceri în consultări publice în ceea ce ține	

			revizuirea sau stabilirea cotelor taxelor locale.	
Capitolul 2 SUBIECȚII IMPUNERII, OBIECTELE IMPUNERI ȘI BAZA IMPOZABILĂ Articolul 290. Subiecții impunerii c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace precum Dispozitive de publicitate (panouri de publicitate cu imagine interschimbabile) (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);	Se propune următoarea redacție : c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace precum Dispozitive de publicitate (panouri de publicitate cu imagine interschimbabile) (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);	EBA	Avantaje: 1. Suplinirea bugetului cu un volum de taxe de circa 4 milioane lei la bugetele locale. Această constituie 5% (taxa medie adoptată de APL la acest capitol) din volumul pieței publicității stradale în republica Molodva. 2. Promovarea justiției fiscale: Taxarea la metru pătrat a panourilor de publicitate este inechitabilă și dezavantajoasă pentru afacerile care prestează servicii de plasare a publicității prin intermediul difuzării ei pe panouri, deoarece nu ia în considerare volumul real de vânzări. Prin taxarea volumului de vânzări, afacerile pot fi taxate în funcție de succesul lor și, astfel, se poate promova o justiție fiscală mai mare. Iar taxarea pentru metru pătrat duce la stagnarea sau dispariția segmentului dat de afacere odată cu creșterea neproportională a taxelor față de vânzări. 3. Prin taxarea echitabilă a panourilor publicitare (adică a volumului de vânzări) autoritatea locală instalează norme de concurență loială în raport cu concurenții alți jucători pe piață ca de exemplu internetul, taxarea lui de către Autoritatea Locală fiind imposibilă, care de fapt duce o politică de preț în scădere, iar banii achitați pentru publicitatea în internet pleacă peste hotare și nu aduc beneficiu investițional localității.	

			4. Atragerea investițiilor: O abordare echitabilă a taxării poate atrage investiții în modelul de business a prestării serviciilor de plasare difuzate pe panouri de publicitate. Prin modificarea abordării față de taxele care trebuie să le achite panourile publicitare , afacerile pot fi încurajate să investească mai mult în dezvoltarea tehnologiilor noi , ceea ce poate duce la creșterea investițiilor și la dezvoltarea economică. 5. Prin taxarea volumului de vânzări Autoritatea locală asigură o previzibilitate de lungă durată a afacerii iar asta influențează interesul pentru investitorii străini față de localitate. 6. Reducerea costurilor administrative: Taxarea per metru pătrat necesită o monitorizare constantă a panourilor de publicitate și a dimensiunilor lor, ceea este costisitor pentru autoritatea locală și din acest motiv agenții economici de rea credință profită de asta. Prin taxarea volumului de vânzări, face ordine și exclude orice eschivare de la neplată.	
290. Subiecții impunerii q) la taxa pentru dispozitivele publicitare – suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară.	Se propune următoarea redacție : q) la taxa pentru dispozitivele publicitare precum firme (dispozitive pe care nu se prestează servicii de plasare amplasare a publicității, reclamei) – suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară.	EBA	1. Datorită noilor prevederi a legii publicității, baza impozabilă a crescut cu circa 400% acest lucru permite fără pierderi bugetare să transferăm Panourile publicitare la taxa pentru plasarea (amplasarea) publicitatii (reclamei) iar dispozitivele de tip firme care nu sunt destinate pentru prestarea serviciilor de amplasare a publicității să fie taxate la metru patrat.	

			2. Acest fapt reduce costurile administrative deoarece firmele se produc pentru intervale lungi de 5-10 ani si nu sufera schimbri, iar acest fapt permite si planificarea bugetului pe o durata indelungata de timp, iar monitorizarea lor nu este necesara deoarece de obicei dimensiunile raman fixe pe perioade lungi 3. Excluderea Panourilor destinate prestarii serviciilor de plasare amplasare a publicitatii reclamei din taxarea per m2 va motiva cresterea investitiilor in dispozitive inovatorii (precum leduri, proiectii 3D si altele) in acest domeniu.	
Articolul 295. Scutirea de taxe	Se propune completarea art. 295. Scutirea de taxe cu punctul k) taxei pentru dispozitivele publicitare - persoanele juridice, care dețin în posesie/folosință sau sînt proprietari ai dispozitivelor publicitare, producători și difuzorii de publicitate socială, pentru perioada afișării publicității sociale.	EBA	Având în vedere necesitatea stringentă din ultima perioadă, de promovare a mesajelor sociale necesare Statului, mai cu seamă în domeniul Sănătății Publice, dar și Securității Publice sau Naționale, instituțiile statului - Ministerul Sănătății, Ministerul de Interne, IGP, etc., semnează contracte cu mediul de afaceri în vederea producerii și distribuirii mesajelor de interes social. Cea mai solicitată formă de publicitate în aceste campanii este Publicitatea exterioară. De regulă, condițiile acordurilor semnate între instituțiile de stat și agenții economici prevăd că firmele private își asumă toate cheltuielile privind: producția și plasarea publicității sociale, machetarea, tipărirea afișelor, salarii, vehicule speciale pentru montarea/demontarea imaginilor, iluminarea panourilor, costuri indirecte. Toate aceste costuri sunt	

			achitate de agenții economici specializați. Acest lucru permite statului să realizeze campanii ample de comunicare strategică socială fără a cheltui bani din bugetul de stat. La moment, Codul Fiscal prevede o clauză de scutire de taxă locală: "taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – producătorii și difuzorii de publicitate socială și de publicitate plasată pe trimerile poștale", ceea ce nu acoperă publicitatea exterioară, iar agenții economici implicați în această activitate gratuit sunt obligați să mai achite și taxe locale pentru dispozitive de publicitate. Respectiv, trebuie de adus o claritate și de specificat clar că "se scutește toată publicitatea socială". Pe lângă aceste argumente este de remarcat și faptul că agenții economici suportă costurile pentru aceste servicii din venitul firmei, care a fost o dată impozitat de stat, așadar statul care este comandatarul campaniei de publicitate sponsorizată de agentul economic nu mai poate încasa și o taxă pentru această plasare, pentru că astfel se creează o circumstanță de impozitare dublă.	
Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal				
Articolul 2. Noțiuni de bază (1) În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni: <i>declarant</i> – persoană fizică sau juridică care își declară mărfurile autorității vamale; Anexa nr. 2	Eliminarea tarifului vamal de 3 Euro la importul de produse din tutun importate din țările membre UE, din țările membre CEFTA și din Turcia.	EBA	A se vedea Legea nr.172/2014	
Legea 1540/1998 privind plățile pentru poluarea mediului				

Articolul 11. Taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului (6) Se scutesc de taxa stabilită de prezentul articol: a) mărfurile importate și/sau livrate din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului, sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), destinate realizării proiectelor respective, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, conform listei aprobate de către Guvern; b) mărfurile destinate proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în cadrul tratatelor la care Republica Moldova este parte, conform listei aprobate de către Guvern; c) mărfurile destinate acordării de asistență în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și mărfurile primite în calitate de ajutoare umanitare în modul stabilit de către Guvern; d) mărfurile și ambalajele destinate exportului; e) ambalajul aferent medicamentelor prevăzute de Legea nr.1409/1997 cu privire la medicamente, precum și ambalajul aferent dispozitivelor medicale prevăzute de Legea nr.102/2017 cu privire la dispozitivele medicale; f) ambalajul aferent pâinii și produselor de panificație, clasificat	Propunem excluderea lit. h), alin. (6), art. 11, precum și excluderea din Anexa 8 a codului 3923	EBA	Amendamentul este propus în vederea: - Eliminării abordării discriminatorii și revizuirii mecanismului de aplicare a taxei de ambalaj după principiul „poluatorul plătește” pentru a asigura aplicarea aceluiași grad de responsabilitate financiară în ce privește gestionarea deșeurilor de ambalaj între producător și importator. - Respectării condițiilor acordurilor internaționale (Organizația Mondială a Comerțului, Acord de Asociere cu Uniunea Europeană, tratate bilaterale etc.) de liber schimb între state. Drept rezultat, impactul economic scontat va fi: - Creșterea de 60 de ori a valorii actuale anuale a plăților de mediu acumulate la bugetul de stat. - Reducerea cheltuielilor statului pentru domeniul protecția mediului.	
	Propunem completarea art. 11, cu un nou alineat (7) în următoarea redacție: „(7) Subiecții specificați la alin. (1) au dreptul la scutirea integrală a taxei stabilite de prezentul articol pentru mărfurile specificate la alin. (2), dacă subiectul face dovada înscrierii în Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorilor. Procedura de oferire a scutirii se aprobă de Guvern.”	EBA	Adoptarea amendamentului propus asigură armonizarea legală în ceea ce privește subiecții art. 11 din Legea nr. 1540/1998 la prevederile Legii nr. 209/2016 și HG nr. 561/2020 privind Regulamentul de ambalaje și deșeurile de ambalaje. Concluzionăm că la momentul actual, agenții economici care pun pe piață mărfuri ambalate în (i) ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30); (ii) ambalajul primar compozit care conține produse; (iii) ambalajul primar din aluminiu sunt subiecți ai impunerii pecuniare, fiind obligați să achite taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează	

la pozițiile tarifare 1901 20 000, 1905 40, 1905 90 300, 1905 90 600 și 1905 90 900, ambalate în ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30) și ambalajul primar compozit (clasificat la poziția tarifară 4819 20 000); g) mărfurile introduse pe teritoriul vamal al țării de către persoanele fizice și juridice de pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al acesteia, înregistrate la Camera Înregistrării de Stat a Republicii Moldova, cu condiția rămînerii mărfurilor respective pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale ale Republicii Moldova; h) mărfurile fabricate de subiecții specificați la alin.(1), care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului și la a căror producere au fost utilizate, în calitate de materie primă și/sau materiale, mărfurile indicate în anexa nr.8; i) ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30), ambalajul primar compozit (clasificat la poziția tarifară 4819 20 000) sau ambalajul primar din aluminiu (clasificat la poziția tarifară 7612), cu condiția că ambalajele menționate au fost procurate de la persoane fizice și juridice de pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția celor care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al acesteia, sau au fost anterior importate de către subiecții specificați la alin.(1) ori au fost fabricate de către subiecții			poluarea mediului, precum și să asigure crearea unor sisteme de gestionare a deșeurilor, care presupune investiții substanțiale, resurse financiare care urmează a fi alocate de către agenții economici.	
--	--	--	--	--

specificați la alin.(1) lit.a) cu utilizarea, în calitate de materie primă și/sau materiale, a mărfurilor indicate în anexa nr.8.				
	Introducerea standardelor europene privind normele de poluare și siguranța vehiculelor (Euro5, Euro6, Euro7)	EBA	Țara noastră rămâne semnificativ în urmă față de țările europene (inclusiv Rusia și Ucraina) în ceea ce privește standardele de mediu pentru mașini. Prin urmare, propunem, începând din anul 2022, să introducem cerințe de conformitate, pentru mașinile importate, cel puțin standardelor Euro5. În plus, considerăm că este necesar să fixăm termenii pentru introducerea noilor standarde Euro6 și Euro7. Astfel, cetățenii noștri vor lua cunoștința când Republica Moldova se va alinia , în acest sens, tuturor țărilor europene.	
Articolul 11. Taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului Alin. (1) și art. 14	Modificarea Legii 1540/1998 trebuie să fie bazată pe principiul: companiile care implementează REP sa fie scutite de taxa ecologică pe ambalaje si sa achite doar diferența în caz de neatingere a țințelor anuale, iar companiile care nu implementează REP să achite în continuare taxa ecologică pe ambalaje. Potrivit acordului ajuns în cadrul Grupului de Lucru pentru amendarea Legii 1540/1998, inclusiv în vederea deblocării situații survenite de la 1 Ianuarie 2023 cu dubla impozitare pentru deșeurile de ambalaje, propunem următoarea soluție care a fost apreciată pozitiv de toate părțile implicate la ședința din 28 Februarie 2023:	EBA	Prin urmare, este necesară o intervenție urgentă pentru a remedia lacuna legislativă creată prin neajustarea la timp a Legii 1540 și pentru a evita taxarea dublă de mediu asupra ambalajelor, prin: - Amendarea Legii 1540/1998 la Art.11 și Art.14, astfel ca plata să nu fie lunară, dar anuală, - Calcularea deșeurilor de ambalaje să fie în greutate (kg) în loc de unitate (bucată).	

	• alin.(1) Art.11 din Legea 1540, va avea următorul conținut: (1) Subiecți ai taxei reglementate de prezentul articol sunt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, sub orice formă stabilită de legislație, cu excepția celor care implementează Răspunderea Extinsă a Producătorului prin sistemul individual sau colectiv potrivit legislației în vigoare. Mai mult că atât, acest proiect presupune că agenți economici continuă achitarea „taxei ecologice” indiferent de faptul dacă implementează sau nu REP, iar Guvernul „... până la data de 31.12.2023 urmează să elaboreze și să aprobe un mecanism de compensare pentru acei agenți economici care participă în sistemul REP...” (pct. 10) din Proiect. Respectiv proiectul de lege nu prevede principiul scutirii de „taxa ecologică”, dar compensarea acesteia, fără a avea o claritate asupra mecanismului de compensare și garanțiile în acest sens. Realizarea țințelor este însoțită de costuri pentru agentul economic. În condițiile economice actuale, impunerea achitării în avans a unei taxe care nu este cert dacă va fi recuperată în viitorul apropiat - nu este argumentată. În condițiile în care se impune ca până la 31.12.2023 Guvernul să vină cu o schemă de compensare și implementare a unui mecanism de scutire pentru agenții economici care ating și valorifică țințele, termenul de raportare anual este unul rezonabil. Astfel se propune următoarea formulare: • „Subiecții vizați la art.11 alin.(1) calculează și achită plățile corespunzătoare și prezintă darea de			
--	---	--	--	--

	seamnă respectivă anual, pînă la data de 31 a lunii martie a anului următor de gestiune.” Acest termen este corelat cu termenul stabilit la punctul 22 din Hotărârea 561 din 31.07.2020 (2. În cazul în care producătorii prevăzuți la pct.13, care își îndeplinesc responsabilitățile individual, nu îndeplinesc cel puțin obiectivele anuale prevăzute în anexa nr.2, este necesar ca, pentru atingerea obiectivelor, să plătească la bugetul de stat, către Fondul Ecologic Național, o sumă egală cu costurile nete de gestionare a unei tone pentru fiecare categorie de ambalaj înmulțit cu cantitatea de deșeuri de ambalaje nevalorificate.) Impunerea unei taxe duble de mediu asupra ambalajelor către cei mai mari investitori din Republica Moldova reprezintă o problemă critică, care poate duce la creșterea semnificativă a prețurilor la produsele de larg consum, descurajarea investițiilor și crearea condițiilor de concurență neloială.			
	Anularea plăților pentru: emisiile de poluanți ale surselor staționare (art.6), deversările de poluanți (art.9), depozitarea deșeurilor de producție (art.10)		Calculul de sine stătător al acestor plăți este foarte dificil, si efortul depus este mult mai mare decât suma plății în sine. Totodată, funcția de control asupra corectitudinii calculului și plenitudinii virării la buget a plăților stabilite la art.6, 9 și 10 este exercitată de către inspecțiile pentru protecția mediului ale autorității centrale de specialitate. În același timp, în cadrul unei companii, nu sunt specialiști în protecția mediului care să dețină cunoștințele necesare pentru a calcula corect taxele date. În schimbul anulării plăților enumerate, propunem mărirea plăților pentru emiterea autorizațiilor	

			pentru emisia poluanților de către organele autorităților de mediu.	
Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale				
Anexa 1 Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, baza de calcul al acestora și termenele de virare la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile prestațiilor sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:	Propunem ca contribuțiile fixe de asigurare socială și medicală urmează să fie legate de salariul mediu pe economie. Asigurarea socială: Nivelul 1 – Obligativ/de bază: asigurarea socială în sumă fixă să se plătească în sumă de 24% (sau alt procent aplicabil tuturor) de la venitul lunar asigurat de 50% de la salariul mediu pe economie Nivelul 2 – Opțional: asigurarea socială în sumă fixă să se plătească în sumă de 24% (sau alt procent aplicabil tuturor) de la venitul lunar asigurat de 100% de la salariul mediu pe economie. Prestațiile sociale acordate -Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat de Nivelul 1 sau Nivelul 2. Asigurarea medicală: - asigurarea medicală în sumă fixă să se plătească în sumă de 9% de la salariul mediu pe economie. Contribuabilii cu venituri sub 100.000 lei/an Pentru asemenea contribuabili (din toate domeniile, inclusiv pentru profesiile juridice) trebuie să existe un sistem unic de reduceri: - 50% de la taxa fixă de asigurare socială de Nivelul 1 - 50% de la taxa fixă de asigurare medicală - Plata sumelor reduse să se facă lunar, dar nu până la 31 martie a anului curent Asigurarea medicală să fie activă de la 1 ianuarie, dar nu de la momentul plății	EBA	Sistemul de asigurare socială și medicală pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. Dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze pe toți, dar nu numai profesiile juridice. Dacă se face o modificare, atunci modificarea trebuie să afecteze nu doar pe avocat, dar și pe întreprinzătorul individual, care suportă aceleași riscuri ale unei activități economice sau profesionale. Modificarea vizează și Legea 301/2018	
Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr.1100/2000				

Articolul 4. Obligațiile agenților economici (1) Agenții economici care desfășoară activități în domeniul fabricării și circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice sînt obligați: a) să fabrice alcool etilic și producție alcoolică în limita sortimentului pentru care s-a eliberat licența; b) să comercializeze alcool etilic pentru fabricarea producției alcoolice și a producției farmaceutice agenților economici care dețin licența respectivă c) să țină, utilizînd sistemul de evidență computerizată, evidența zilnică, potrivit unei forme stabilite, a stocurilor de materie primă pe fiecare furnizor aparte, a materiei prime prelucrate și rămase în stoc; a cantităților de alcool etilic și de producție alcoolică fabricate și puse în circulație; a alcoolului etilic și a producției alcoolice rămase în stoc pe fiecare denumire și categorie; e) să marcheze producția alcoolică supusă accizării cu timbru de acciz, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere; f) să nu transmită, direct sau indirect, licența altor agenți economici; g) să asigure etanșeitatea instalațiilor de fabricare a alcoolului etilic și a producției alcoolice, circulația întregii producții fabricate prin mijloace de măsurare și de control, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere; h) să asigure integritatea sigiliilor aplicate, integritatea și funcționarea mijloacelor de măsurat și de control, precum și condiții de depozitare în siguranță a alcoolului etilic și a producției alcoolice fabricate, cu	Propunem păstrarea interdicției menționate doar pentru comercializarea alcoolului etilic în vrac și completarea art. 4, alin. (2), cu lit. j), care să prevadă limitări analogice restricțiilor stabilite la art.4, alin. (2), cu lit. i), și anume plafonarea prețului minim de comercializare. Pe lângă această, considerăm, că urmează a fi introdusă interdicția generală privind capacitatea maximă admisibilă a recipientelor pentru alcoolul etilic comercializat cu amănuntul în mărime de 500 ml.	EBA	În conformitate cu art. 4, alin. (2), lit. a), Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr. 1100 din 30.06.2000, se interzice livrarea în rețeaua de comerț și comercializarea cu amănuntul a alcoolului etilic și/sau a alcoolului etilic potabil în vrac și/sau îmbuteliat. Propunem păstrarea interdicției menționate doar pentru comercializarea alcoolului etilic în vrac și completarea art. 4, alin. (2), cu lit. j), care să prevadă limitări analogice restricțiilor stabilite la art. 4, alin. (2), cu lit. i), și anume plafonarea prețului minim de comercializare. Pe lângă această, considerăm, că urmează a fi introdusă interdicția generală privind capacitatea maximă admisibilă a recipientelor pentru alcoolul etilic comercializat cu amănuntul în mărime de 500 ml. Considerăm, că măsura restrictivă stabilită la 4, alin. (2), lit. a) Legea 1100/2000, privind interzicerea comercializării cu amănuntul este excesivă și reprezintă o limitare nejustificată a principiului libertății pieței. Suplimentar, considerăm, că odată cu modificarea interdicției în sensul menționat, decade necesitatea păstrării interdicției stabilite la art. 5, alin. (2), lit. d), care reglementează interdicția de livrare și comercializare în rețeaua de farmacii a alcoolului etilic în vrac și/sau îmbuteliat în recipiente cu o capacitate mai mare de 100 ml.	
--	---	------------	---	--

excepția berii și a băuturilor pe bază de bere; i) să comercializeze producția alcoolică cu ridicata ori să o livreze în alt mod numai agenților economici care dispun de depozite specializate și dețin licență respectivă; j) să asigure verificarea metrologică a mijloacelor de măsurare utilizate în scopul supravegherii fiscale și controlului circulației alcoolului etilic, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere.				
Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii Combinate a Mărfurilor				
Capitolul 24. Tutun și înlocuitori de tutun prelucrați Poziția tarifară 2402	Eliminarea tarifului vamal de 3 Euro la importul de produse din tutun importate din țările membre UE, din țările membre CEFTA și din Turcia	EBA	De-a lungul timpului, activitatea economică desfășurată de operatorii pieței produselor din tutun s-a bazat pe relațiile economice de colaborare cu furnizori din Ucraina și Rusia, în special în partea ce vizează producerea și importul de produse plasate pe piață. În legătură cu declanșarea războiului în Ucraina, fabricile producătoare din Ucraina au suspendat activitatea care asigura producerea pentru Republica Moldova, iar cele din Rusia întâmpină dificultăți majore în asigurarea transportării produselor către țara noastră. Astfel, în acest moment, reieșind din circumstanțele create în legătură cu situația din Ucraina, companiile din acest sector asigură transferul producerii către alte țări, fapt care implică costuri semnificativ mai mari pentru operatorii pieței, prin investițiile necesare în dezvoltarea producerii, prin majorarea costului de producere, prin costuri de transport mai mari etc. În același timp, pe lângă toate acestea, o dată cu stabilirea a noi surse de import,	

			produsele din tutun devin obiectul taxării suplimentare de 3 euro per mia de țigarete, în conformitate cu Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova (Legea nr. 172/2014, cap. 24). Această taxă reprezintă un impozit suplimentar pentru un produs deja extrem de taxat și este stabilită unilateral doar de Republica Moldova. Amintim că produsele din tutun sunt cel mai taxat produs din Republica Moldova, prin acciză și TVA, acestea reprezentând în 2022 circa 70% la nivelul prețului mediu ponderat. Menționăm că membrii EBA Moldova din acest sector respectă cu strictețe legislația națională și sunt unii din principalii contribuabili la bugetul de stat, contribuind stabil cu peste 6% din bugetul de stat doar în anul 2021 (sau cel puțin 2.7 miliarde lei) prin acciză, TVA și alte taxe, ceea ce reprezintă 90% din totalul taxelor aferente acestui domeniu. Ținând cont de faptul că modificarea surselor de import din Ucraina și Rusia, cu altele din Uniunea Europeană, țările CEFTA sau Turcia cresc esențial cuantumul cheltuielilor operate pentru producere și transport, solicităm respectuos eliminarea totală a taxei vamale de 3 euro per 1000 de țigarete, prin modificarea Legii nr.1338/20.11.1997 cu privire la tariful vamal și Legii nr.172/25.04.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor.	
Anexa VI la Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova				
	Extinderea implementării Directivei 2011/64 până în 2030, ceea ce va permite creșteri graduale și echilibrate ale accizelor, va exclude amplificarea	EBA	Acordul de Asociere (AA) cu UE prevede punerea în aplicare a Directivei 2011/64 până în 2025, inclusiv pentru atingerea nivelului	

	comerțului ilegal cu produse din tutun în Moldova și va asigura venituri la bugetul de stat stabile și durabile.		minim al accizelor de 90 Euro / 1000 țigarete. Cu toate acestea, prevede o posibilitate de extindere: „Consiliul de asociere va decide asupra unui calendar diferit pentru implementare, în cazul în care contextul regional o va impune”. AA cu Moldova este singurul acord UE care include un termen limită. Acciza minimă în Moldova este de 48 Euro / 1000 țigarete în 2022. Pentru a atinge nivelul minim al UE ar fi necesară creșterea accizei cu o medie de 18 Euro / 1000 țigarete / an în 2024-2025 – o creștere extrem de mare, de patru ori mai mare decât media anului precedent. Acesta ar putea fi un exercițiu distructiv pentru piață și cu un impact simțitor asupra colectării de venituri la bugetul de stat. Experiența statelor membre UE este extrem de relevantă și importantă în contextul creșterii de accize. Țările Baltice, Bulgaria și România au fost nevoite să realizeze o armonizare foarte rapidă și au crescut accizele cu +10 Euro / 1000 țigarete / an în 2009-2010. În consecință, în 2010, fluxul ilegal a produselor din tutun a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 36% în România. În Moldova, comerțul ilegal a înregistrat 6% la finalul anului 2019 și început de 2020 (sursă: Ipsos Illegal Trade Research).	
Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă				
art.7 alin. (2): „(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de	art.7 alin. (2): „(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se	EBA	Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților anume pentru evitarea riscului social de boală,	

asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.”	calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.”		diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova. Menționăm că acordarea tichetelor de masă de către angajator are un impact social important pentru atragerea și menținerea forței de muncă, totodată, comportînd amprenta responsabilității sociale a angajatorului pentru sănătatea salariaților săi, respectiv, contribuind la asigurarea unei productivități mai înalte a muncii salariaților. Conform prevederilor legislației actuale, și anume – art. 24 alin. (19¹) din Codul fiscal al Republicii Moldova, se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aferente tichetelor de masă. Potrivit art. 4 din Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă, valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă, pentru o zi lucrătoare, trebuie să fie cuprinsă între 35 și 70 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii (24%) – contribuții, care se achită de către angajator adăugător la valoarea tichetelor de masă. Luînd în considerație numărul impunător de salariați pentru care compania noastră acordă tichete de masă, respectiv, suportăm cheltuieli	
---	--	--	--	--

			semnificative ce țin de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (24%). Ținând cont de faptul că tichetele de masă se acordă ca beneficiu pentru menținerea sănătății salariaților și evitarea riscurilor de sănătate legate de nealimentarea sau alimentarea nu la timp a salariaților, considerăm injustă și incorectă impunerea suplimentară a acestora cu contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, scopul căror contribuții, de fapt, este același – asigurarea riscului de sănătate al salariatului. În plus, luînd în considerare rata actuală a inflației (25,91%), fluctuațiile permanente ale prețurilor la produse alimentare și la combustibil, migrația sporită a forței de muncă peste hotarele țării și lipsa acută de forță de muncă pe piața Republicii Moldova, această situație creează o împovărare fiscală suplimentară pentru angajatori. Prin urmare, solicităm excluderea impunerii tichetelor de masă cu contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii achitate de angajator.	
Legea nr. 397 din 16.10. 2003 privind finanțele publice locale				
art. 5 alin (1) lit. (b): „b) defalcări de la impozitul pe venit al persoanelor fizice, excepție făcînd bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special: – pentru bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor), cu excepția orașelor-reședință de raion (municipiilor-reședință de raion) – 100% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;	art. 5 alin (1) lit. (b): „b) defalcări de la impozitul pe venit al persoanelor fizice, excepție făcînd bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special: – pentru bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor), cu excepția orașelor-reședință de raion (municipiilor-reședință de raion) – 100% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul	EBA	Considerăm justă și echitabilă direcționarea fondurilor achitate de către salariați, sub formă de impozit pe venit la bugetul de stat, către bugetele localităților pe teritoriul cărora salariații respectivi își au domiciliul/reședința. Această prevedere legală va contribui semnificativ la dezvoltarea localităților de domiciliu/reședință ale salariaților, crearea de infrastructură modernă și dezvoltată, crearea de beneficii adiționale pentru localitățile respective și dezvoltarea simțului de responsabilitate civică.	

– pentru bugetele orașelor-reședință de raion – 50% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective; – pentru bugetele municipiilor-reședință de raion – 50% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;”	unității administrativ-teritoriale respective; – pentru bugetele orașelor-reședință de raion – 50% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective; – pentru bugetele municipiilor-reședință de raion – 50% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;”			
Hotărârea Guvernului RM cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit 693/11.07.2018				
Pct.34, Secțiunea 1 ”Deducerea cheltuielilor privind transportul organizat al angajaților/zilierilor”: “ Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru transportul organizat al angajaților/zilierilor în limita maximă a plafonului mediu de 65 de lei (fără TVA) per angajat/zilier pentru fiecare zi efectiv lucrată.”	Se propune să fie modificata limita maxima permisa spre deducere a cheltuielilor pentru transportul organizat al angajaților/zilierilor de la 65 de lei (fără TVA) la 100 lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată (minim 100 lei).	EBA	Necesitatea vine ca urmare a majorării preturilor la carburanți, ca și a creșterii inflației. Și ca rezultat, prestatorii de servicii de transport au majorat costul serviciilor cu aproximativ 35% iar aceasta depășește foarte mult plafonul actual permis. Dată fiind situația demografică în descreștere, migrația mare a forței de muncă, companiile sunt nevoite să recruteze de la distanțe tot mai mari, iar însăși numărul de angajați din fiecare localitate este în diminuare. De menționat, că, în lipsa transportului organizat de companie, o bună parte din angajați nu ar avea, efectiv, posibilitatea de a se deplasa la serviciu, respectiv, să revină acasă – fapt ce se datorează lipsei transportului public sau funcționării acestuia cu orar limitat (doar pe parcursul unei părți a zilei). În context, potrivit art. 24 alin. (19) din Codul Fiscal, companiile au dreptul să deducă cheltuielile	

		suportate și determinate pentru transport, conform modului stabilit de Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 693 din 11.07.2018. Corespunzător, conform pct. 34 din Regulamentul menționat, angajatorul este în drept să deducă cheltuielile suportate pentru transportul organizat al angajaților în limita maximă a plafonului mediu de 65 de lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată. Acest plafon valoric se calculează ca raportul dintre cheltuielile lunare suportate de către angajator/beneficiarul de lucrări pentru transportul organizat al angajaților și numărul de angajați transportați în decurs de o lună înmulțit cu numărul de zile în care a avut loc transportarea efectivă a angajaților. Ținem, însă, să menționăm că, în prezent, cheltuielile de transport organizat ai angajaților, suportate depășesc cu mult plafonul stabilit de Guvern, fapt ce se datorează atât necesității de a organiza transport pentru forța de muncă din mai multe raioane din țară, cât și prețurilor la combustibil pe piața Republicii Moldova – care au fost și sunt în creștere continuă. În aceste condiții, plafonul deductibil stabilit de Guvern în cuantum de 65 de lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată, este mult prea insuficient pentru a acoperi cheltuielile ordinare și necesare întreprinderii. Ca urmare, compania	
--	--	---	--

			înregistrează o depășire constantă a acestui plafon, respectiv, calculând suplimentar sume considerabile ale impozitelor aferente acestor depășiri. În acest context, solicităm revizuirea și ajustarea cadrului normativ aplicabil – fie prin stabilirea deductibilității în quantum deplin a cheltuielilor de transport a angajatorului per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată, fie prin majorarea plafonului deductibilității de la 65 lei la cel puțin 100 lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată.	
Art. 37, alin (2) lit c) din Hotărîrea cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit	Propunem adaugarea sintagmei "inclusiv servicii de taxi" în formularea de mai jos: "c) contractul de prestare a serviciilor, în cazul utilizării transportului public, inclusiv servicii de taxi. În celelalte cazuri de utilizare a serviciilor persoanelor terțe, în afară de contract, se va prezenta și itinerarul utilizat, precum și distanța ce urmează a fi parcursă de mijlocul de transport pentru fiecare rută;"	EBA	Propunem sa fie specificat expres ca taxiul se incadreaza in sistemul de transport public. In activitatea de antreprenariat exista frecvent situatii in care angajatii trebuie sa vina/plece la/de la munca la ore foarte matinale/tirzii. Angajatii locuiesc in zone mult prea diferite pentru a putea organiza o ruta cu un itinerar stabilit (cheltuielile sunt mult prea mari). In asa cazuri este mai rezonabila solicitarea unui serviciu de taxi. Din sursele indicate mai jos, poate fi dedus ca taxiul se incadreaza in transportul public. Modificarea propusa va fi o clarificare pentru evitarea interpretarilor diferite: 1. In Codul transporturilor rutiere nr150 din 17.07.2014, art 80 este specificat ca: Transporturile rutiere de persoane sau bunuri în regim de taxi sînt activități de interes public pentru populație, executate, de regulă, în interiorul unei localități, numai de către operatori de transport rutier înregistrați oficial în Registru 2. In Regulamentul 10 din 05.10.2012 cu privire la delegarea salariatilor, punctul 16 prevede ca: "Salariatului delegat i se achită	

			cheltuielile pentru călătoria tur-retur cu transportul public (cu excepția taximetrelor) pe distanța dintre gară, aerogară, debarcader și locul de cazare/domiciliu ori cu taximetrul – în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul transportului public, în baza actelor de călătorie prezentate.” Deduc ca taximentrele fac parte din transportul public 3. In clasificarea activitatilor de transport de pe bns.md este specificat ca transportul public de pasageri cuprinde transportările efectuate cu vehicule rutiere de transport (autobuze, microbuze, taximetre și troleibuze), care se realizează pe bază de grafic și ocazional, precum și transportările efectuate cu transportul feroviar, fluvial și aerian.	
Pct.40, Secțiunea 2 ”Deducerea cheltuielilor aferente asigurării cu hrană a angajaților/zilierilor”:	“Limita maximă permisă spre deducere a cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor nu va depăși 45 de lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată.”	EBA	Se propune să fie modificata limita maxima permisa spre deducere a cheltuielilor pentru hrana organizată a angajaților/zilierilor de la 45 de lei (fără TVA) la 70 lei (fără TVA) per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată (similar valorii tichetelor de masa). Ca si in cazul tichetelor de masa, consideram necesara majorarea plafonului pentru hrana organizată a angajaților până la cel puțin 70 lei (fără TVA), din următoarele motive: - Hrana organizata a angajaților nu este un beneficiu ci o necesitate care rezulta din specificul activității, programul de lucru, asigurarea unui proces neîntrerupt de productie/livrare si amplasare teritoriala. - In condițiile actuale pe piața nu sunt furnizori dispuși sa ofere un prânz complet la preț ce nu ar depăși	

			plafonul curent de 45 lei (fără TVA). Plafonul nu a fost modificat din 2018, iar creșterea cumulativă a indicelui prețului de consum în această perioadă depășește 50%. - Povara fiscală suplimentară pentru angajator generată de necesitatea impozitării costurilor de hrana organizată ce depășesc limita stabilită de legislație, ar putea duce la faptul că acesta să renunțe la oferirea acestuia. Asta va reduce încasările din TVA, impozit pe venit din aceste tranzacții. - Lipsa de echitate între angajații care beneficiază de hrana organizată și cei care primesc de tichete de masă.	
pct. 45. “Angajatorul este în drept să deducă cheltuielile pentru studiile profesionale/de perfecționare profesională, suportate în folosul angajaților pe parcursul perioadei fiscale, cu condiția că asemenea cheltuieli sînt suportate exclusiv în cadrul activității de întreprinzător și că se ține cont de necesitatea acestor studii/perfecționări pentru categoria și specificul de activitate a angajaților. 46. Deducerea cheltuielilor suportate în conformitate cu prevederile pct.45 se permite în baza următoarelor documente confirmative: 1) ordinul intern al angajatorului ce specifică lista angajaților care beneficiază de studiile profesionale/de perfecționare profesională; 2) contractul, factura fiscală sau alte documente care confirmă costurile suportate și prestarea serviciilor de instruire profesională/perfecționare profesională a angajaților.	De completat cu următoarele modificări: În sensul acestui Regulament, “studii profesionale” cuprinde un proces de învățare/ instruire prin care persoanele dobîndesc noi cunoștințe teoretice și practice precum și abilitați și tehnici care să facă munca mai eficientă. Metode de instruire/pregătire profesională se realizează: - cadrul instituției (metode de pregătire la locul de muncă, inclusiv online): - afara instituției prin - studiu individual -completarea pregătirii profesionale prin frecventarea unor forme de învățămînt la seral, fără frecvență, doctorat, etc -vizite de studiu la instituții similare din țară/străinătate -stagii de specialitate în alte instituții din țară/străinătate -participarea la cursuri, seminarii, work-shopuri, în alte instituții -team-building-ul cu scop de instruire, etc	EBA	Considerăm că este important ca Autoritatea Fiscală să vină să explice mai expres ce cuprinde noțiunea de studii profesionale și perfecționare profesională a angajaților. Instruirea și perfecționarea nu se realizează doar prin înscrierea strictă la un curs de perfecționare, dar cuprinde toate modalitățile de învățămînt care vine să îmbunătățească procesul de muncă și calitatea serviciilor/produselor. Necesitatea de completare vine din multiplele interpretări aferente cheltuielilor de instruire, inclusiv organizate înafara locului de muncă prin work-shopuri, team-buildinguri, practică acceptată din punct de vedere a deductibilității de ANAF România.	

pct.64 “Drept bază pentru acordarea donațiilor filantropice sau a sponsorizărilor o constituie contractul de donație și cererea în formă scrisă din partea beneficiarilor care doresc să primească astfel de ajutor și care, în cadrul Codului, au acest drept.”	De exclus cererea în formă scrisă din partea beneficiarilor pentru acordarea donațiilor filantropice pct. 64 “Drept bază pentru acordarea donațiilor filantropice sau a sponsorizărilor o constituie contractul de donație.”	EBA	Necesitatea de a exclude cererea reiese din situații excepționale, și anume: - persoane invalide care nu au capacitatea de a scrie o cerere însă necesită ajutor imediat; - situații de pandemie, cutremure, inundații la nivel național/regional – unde se intervine de către entitățile care au posibilitatea de a veni cu o contribuție de binefacere. Solicitarea cererii ca un document justificativ în scopul deductibilității cheltuielilor de binefacere și sponsorizare de către Autoritățile fiscale denotă stabilirea unei bariere în plus dar care nu aduce plus valoare societății în raport cu acțiunile de caritate care pot fi efectuate de facto.	
--	--	-------------------	---	--